

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director : **DEM. I. DOBRESCU**
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU Avocat, Direct. Contenc. B-cci G-le a Țării Românești
ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București
IOSEF G. COHEN Avocat
GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat
RENÉ DEMOGUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris

V. DONGOROZ Dr. în Drept din Buc. Avocat
ALFRED JUVARA Profesor Universitar, Avocat
Dr. ȘTEFAN LADAY Fost Magistrat jurisconsult în Cluj
D. NEGULESCU Profesor la Facultatea de Drept, București
I. GR. PERIETEANU Avocat
C. SIPSOM Profesor la Facultatea de Drept, București

C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat
GR. TRANCU-IAȘI Ministru al Muncii Avocat
P. VASILESCU Dr. în Drept din Paris Avocat
AL. VELESCU Dr. în Drept din Buc. Avocat
ALBERT WAHL Profesor la Facultatea de Drept din Paris

Secretar de redacție: **E. C. DECUSARĂ**, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

Membrii corespondenței pentru Paris : **EDOUARD LÉVY** și **SILVIU KRAINIC**, D-ri în Drept, Avocați, Paris

Membrii corespondenței pentru Polonia : **EMIL ST. RAPPAPORT**, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia

ABONAMENTUL

Un an. p. B-cl, Case com., Autorit. 1400 le.
„ Avocați 1000 „
„ Magistrați 800 „
6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTAMANA

În lunile Iulie și August
Apare odată la două săptămâni
Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația
București, Strada Artei Nr. 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 13/29

S U M A R

— Proiectul de lege privitor la libertatea publicațiunii gândirii, întocmit de d-l George D. Nedelcu, consilier la Consiliul legislativ ;

— I. Ionescu-Dolj, Curs de procedură penală Română, Recenzie de Vintilă Dongoroz.

JURISPRUDENȚA :

— Curtea de Casație s. Unite : *Femistocle Bastăchi cu Mostenitori Lupășcu* (Porțiune de moșie rămasă după expropriere. Arendarea ei pe 7 ani când s'a făcut unei obștii sau agronom titrat nu mai este nevoie ca proprietarul să facă formalitățile pentru aducerea la cunoștință a intenției de arendare. Art. 27 legea agrară și 73 regulament) ;

— Curtea de Casație s. III : *Căpitan Petrache Nicolau cu Casa generală de pensuni* (Calcul pensiunii unui ofițer care a luat parte la război. Art. 83 al. II legea pensiilor din 15 Aprilie 1925 și art. 12 legea din 1920), cu o Notă de Paulus ;

— Curtea de apel Constanța : *Stoian I. Covacef cu Anca Rusev* (Formularea și comunicarea acțiunilor cambiale sub noua lege a accelerării judecăților. Excepția ridicată în apel, de apelantul necitat la prima instanță, privitoare la neregularitatea acțiunii), cu o Notă de d-l Em. Dan ;

— Trib. Covurlui s. I : *Elena Dumitriu fostă Hanuț cu Maria Colonel Ganea* (În materie de vânzare silită, somația fiind singurul act care prevede predarea lucrului, este un adevărat act de executare), cu o Notă de d-l Aurel L. Vidrașcu.

D-l George D. Nedelcu, Consilier permanent la Secțiunea I a Consiliului legislativ, în urma însărcinării ce i-a fost dată, întocmind un proiect de lege asupra presei a depus Consiliului proiectul intitulat : „Proiect de lege privitor la libertatea publicațiunii gândirii”.

Publicăm acest proiect de lege împreună cu lămuririle asupra titlului ce i s'a dat.

Lămuriri asupra titlului proiectului de lege

S'a pus întrebarea dacă nu este mai propriu ca măsurile privitoare la libertatea presei, din cauza regimului separat prevăzut de Constituție în ceea ce privește arestarea preventivă în materie de presă, să facă corp aparte într-o lege specială, iar nu să figureze laolaltă cu infracțiunile săvârșite prin graiu.

Cred că nu.

Delictetele de presă sunt infracțiuni ale gândirii scrise, iar infracțiunile săvârșite prin grai sunt ale gândirii vorbite. Amândouă aceste categorii de infracțiuni au acelaș izvor : gândirea exprimată.

Gândirea exprimată ca să fie pedepsită trebuie să prezinte un caracter de publicitate. Oricare ar fi mijlocul de publicațiune al gândirii exprimate, fie graiul, fie scrisul, fie presa, tot gândirea exprimată se pedepsește.

Legătura este atât de strânsă între mijloacele publicațiune ale gândirii, încât nu se poate pedepsi o gândire exprimată care a provocat rebeliune, bunăoară, cu o pedeapsă, dacă a fost exprimată prin grai, și cu o altă pedeapsă dacă a fost exprimată prin scris, după cum nu se poate pedepsi cu o pedeapsă un omor care a fost săvârșit cu revolverul, și cu o altă pedeapsă dacă ar fi fost săvârșit cu altă armă.

Din cauza acestei strânse legături, chiar legile cari poartă titlul numai de „asupra presei” sau „asupra libertății presei”, cuprind dispozițiuni cari pedepsesc infracțiunile săvârșite și prin grai și prin scris.

Faptul că delictetele de presă sunt puse sub un regim separat, în ce privește arestarea preventivă, nu este un cuvânt de a le izola până și de infracțiunile cu care sunt surori. Sub acelaș regim separat, în ce privește arestarea preventivă, sunt puse de codul penal și toate faptele pedepsite cu o pedeapsă mai mică de 3 luni.

Libertatea presei este libertatea publicațiunii gândirii ca și libertatea vorbirii.

Însăși Constituția, prin acelaș art. 25, garantează libertatea de a comunica și publică ideile și opiniunile și prin graiu, și prin scris și prin presă.

De aceea am dat proiectului de lege titlul de „Pro-

ect de lege privitor la libertatea publicațiunii gândirii în care se cuprind infracțiunile săvârșite prin toate mijloacele de exprimare ale gândirii.

GEORGE D. NEDELCU

PROECT DE LEGE PRIVITOR LA LIBERTATEA PUBLICAȚIUNII GÂNDIRII

Dispozițiuni preliminarilor

Art. 1. — Publicațiunea gândirii este supusă rândueților prescrise în prezenta lege.

Art. 2. — Prin infracțiune de gândire se înțelege orice abuz de gândire sau orice manifestare abuzivă de opinie publicată sau comunicată prin vorbire sau prin orice mijloc de difuziune a vorbirii sau reproducere a sunetelor (telegrame și telefonie cu și fără fir, fonograme, etc.); prin imagini sau prin orice mijloc de reproducere și de transmitere a imaginilor (fotografie, telegrafie, etc.); prin proiecțiuni; prin scris sau prin orice mijloc de perfecțiune a scrisului (litografie, tipografie, șapirografie, fotografie, etc.), precum și orice infracțiune pontică sau de drept comun săvârșită prin vorbire, pe calea presei sau prin mijloacele de exteriorizare a gândirii arătate mai sus.

Art. 3. — Infracțiunile de gândire se urmăresc și se judecă după distincțiunile stabilite de lege.

Art. 4. — Restricțiuni cu privire la libertatea publicațiunii gândirii prin vorbire, prin imagini și prin proiecțiuni, precum și cenzura sau alte măsuri preventive pentru aparițiunea, vinderea sau distribuirea ziarelor sau publicațiunilor, ori suspendarea sau suprimarea lor, nu pot fi ordonate decât în timpul stării de asediu.

Sub starea de asediu, infracțiunile îndreptate în contra siguranței interioare și exterioare a Statului și în contra Constituțiunii sunt de competența tribunalelor militare, chiar când sunt comise de civili.

Art. 5. — Militarii în activitate sunt supuși prescripțiilor acestei legi, afară de excepțiunile prevăzute în codul de justiție militară.

Art. 6. — Cărțile bisericești ce au a fi întrebuințate în bisericile creștine ortodoxe, precum și manualele pentru uzul școalelor ortodoxe nu pot fi imprimate fără aprobarea prealabilă a Sf. Sinod.

TITLUL I

DESPRE REGIMUL REDACȚIUNII PUBLICAȚIUNII GÂNDIRII

CAPITOLUL I

Despre libertatea publicațiunii gândirii

Art. 7. — Libertatea publicațiunii gândirii este deplină într'atât întrucât nu vatamă nimănui, adică nu constituie un abuz de opinie sau de gândire pedepsit de lege, sau nu servește ca mijloc de executare a unui delict sau a unei crime.

Art. 8. — Intră în prevederile legii:

Intreprinderile de difuziune a vorbirii sau de reproducere a sunetelor;

Intreprinderile de proiecțiuni și de reproducere și transmitere a imaginilor;

Ziarele, revistele sau orice alte publicațiuni periodice; Publicațiunile neperiodice;

Afișele, manifestele, prospectele, precum și orice

scrieri, imprimate, gravuri, etc. răspândite în public.

Art. 9. — Nu intra în prevederile legii:

Buletinele Oficiale ale Statului, județelor și comunităților și revistele sau publicațiunile autorităților publice;

Manifestele, afișele și orice alte publicațiuni electorale cari conțin înștiințări și date privitoare numai la alegeri;

Imprimarele care servesc cerințele vieții casnice, industriale, comerciale și sociale, precum anunțuri de prețuri curente, de mostre, cărți de vizită, reclame, etc., dacă conținutul lor se referă la scopurile de mai sus.

§ 1. *Despre întreprinderile de difuziune a vorbirii, de proiecțiuni și de transmitere a imaginilor și reproducere a sunetelor.*

Art. 10. — Pentru exploatarea difuziunii radio-electrice, a instalațiunilor de stațiuni și posturi radio-electrice și pentru întreprinderile de proiecțiuni, de transmitere a imaginilor și de reproducere a sunetelor se vor aplica dispozițiunile legii pentru instalarea și folosința stațiunilor și posturilor radio-electrice din 1925 și a regulamentului ei de punere în aplicare, precum și prescripțiunile legilor speciale.

§ 2. *Despre publicațiunile periodice.*

Art. 11. — Prin publicațiuni periodice se înțelege orice publicațiune care apare fie zilnic, fie săptămânal, bimensual, lunar, etc., sub orice formă, fie de reviste sau de ziare.

Art. 12. — Pentru aparițiunea publicațiunilor periodice nu este nevoie de autorizațiunea prealabilă a vreunei autorități, nici de depunerea vreunei cauțiuni din partea ziaristilor, scriitorilor, editoților, tipografilor și litografilor.

Art. 13. — Orice publicațiune periodică, de orice natură, va trebui să aibă un director răspunzător, iar în absența acestuia un redactor răspunzător.

Directorul sau redactorul vor trebui să se bucure de drepturile civile și politice.

Proprietarul publicațiunii periodice, directorul și redactorul răspunzător vor trebui să-și aibă domiciliul în România și să nu fi suferit nici o condamnățiune penală care să fi atras vreo decădere, interdicțiune sau incapacitate.

Numele și domiciliul directorului și redactorului vor figura vizibil și permanent în fruntea publicațiunii.

Art. 14. — Înainte de aparițiunea publicațiunii periodice proprietarul ei e obligat să înscrie numele său la tribunalul de comerț, declarând în acelaș timp și numele și domiciliul directorului și redactorului răspunzător.

Art. 15. — Odată cu declarațiunea înscris la tribunalul de comerț a numelui și domiciliului său și ale directorului și redactorului răspunzători, proprietarul va mai declara: 1) titlul publicațiunii periodice; 2) modul aparițiunii publicațiunii și 3) imprimaria unde are să se tipărească publicațiunea.

Art. 16. — Orice schimbare venită în urmă, la vreuna din declarațiunile cerute de art. 14 și 15 va fi adusă la cunoștința tribunalului în termen de cinci zile dela data când a avut loc schimbarea.

Art. 17. — În caz de contravențiune, la vreuna din dispozițiunile art. 13, 14, 15 și 16, proprietarul, directorul sau redactorul răspunzători și tipograful care a imprimat publicațiunea vor fi condamnați solidar la o amendă dela 5000 la 25000 lei.

Condamnățiunea se va pronunța de autoritatea judecătorească a locului unde au fost făcute declarațiunile, sau a locului unde a apărut publicațiunea, în caz

când n'a fost făcută nici o declarațiune, după cererea ministerului public, chiar în lipsa părților, regulat citate prin gretă sau prin Monitorul Oficial pentru cele al căror domiciliu nu se cunoaște.

Dacă după pronunțarea condamnațiunii rămasă definitivă, sau după comunicarea ei celor judecați în lipsă, care se va face în modul arătat mai sus, tipărirea neregulată a publicațiunii continuă, autoritatea judecătorească după cererea ministerului public va condamna solidar persoanele arătate, chiar în lipsă, la o amendă de câte 10.000 lei pentru fiecare număr publicat.

§ 3. Despre rectificări și răspunsuri

Art. 18. — Directorul sau redactorul răspunzători ai publicațiunii periodice, sunt obligați să însereze fără plata în cel mai apropiat număr al publicațiunii, toate rectificările ce se vor trimite de către prezidenții Corpurilor legiuitoare și de către autoritățile sau funcționarii publici cu privire la informațiunile greșite ce vor fi fost publicate asupra ședințelor parlamentare, asupra actelor autorităților, sau ale funcționarilor publici săvârșite în exercițiul funcțiunilor lor.

Aceste rectificări nu vor trece îndoitul articolului la care se răspunde.

De nu vor fi următori, directorul sau redactorul răspunzători vor fi condamnați la o amendă dela 10.000 la 50.000 lei și la daune de 1.000 lei pentru fiecare zi de întârziere către Stat, județ sau comună, ori către funcționarul în cauză.

Art. 19. — Directorul sau redactorul răspunzători sunt obligați să însereze fără plată în cel mai apropiat număr, sau cel mult în termen de trei zile dela notificare pentru publicațiunile care apar zilnic, răspunsurile persoanelor care au fost vizate direct sau indirect și lezate în publicațiunea periodică, sub pedeapsă de amendă dela 5.000 la 25.000 lei și la daune de 500 lei pentru fiecare zi de întârziere dela notificare, fără prejudiciul celorlalte pedepse și despăgubiri civile la cari articolul incriminat ar putea da loc.

Insertiunea răspunsului se va face în acelaș loc și cu aceleași caractere ca și articolul care l'a provocat.

Dacă răspunsul va întrece îndoitul lungimei articolului care l'a provocat se va plăti ceea ce este mai mult după tariful anunțurilor judiciare.

Dacă în timpul până la expirarea termenului de publicațiune a răspunsului, publicațiunea a încetat să mai apară, directorul sau redactorul răspunzători vor fi obligați să însereze răspunsul cu cheltuiala lor într'o altă publicațiune periodică indicată de partea lezată, sub aceleași sancțiuni ca mai sus.

Art. 20. — În cazurile celor două articole precedente, este competent să cunoască afacerea atât autoritatea judecătorească a domiciliului directorului sau redactorului, cât și autoritatea locului unde a fost distribuită publicațiunea.

Art. 21. — Exercițiul dreptului de rectificare și răspuns se prescrie prin trecere de 30 zile dela publicarea articolului incriminat pentru persoanele domiciliat în țară, și de 60 zile pentru cele domiciliat în străinătate.

§ 4. Despre publicațiunile neperiodice

Art. 22. — Publicațiunile neperiodice nu sunt supuse nici unei formalități prealabile, nici de înregistrare nici de efectuarea vreunui depozit.

§ 5. Despre interzicerea răspândirii publicațiunilor

Art. 23. — În caz când publicațiunile periodice conțin insertiuni cari constituiesc delict în contra Suve-

ranilor Țării, Principelui moștenitor, Membrilor familiei regale și Dinastiei, Șefilor Statelor Străine și reprezentanților lor, sau conțin delict de ultragiu contra bunelor moravuri ori îndemnări directe la omor, sau la crime și delict în contra siguranței interioare sau exterioare a Statului, autoritățile administrative vor putea împiedică răspândirea lor în public.

Art. 24. — Proprietarul publicațiunii a cărei răspândire a fost împiedicată, sau directorul or redactorul răspunzători ai publicațiunii vor putea deferi cazul justiției.

Dacă justiția va găsi că insertiunea pentru care răspândirea publicațiunii a fost împiedicată nu întrunește elementele vreuneia din infracțiunile enumerate la articolul precedent, va condamna Statul la despăgubiri civile proporțional cu prejudiciul material ce s'ar fi cauzat prin împiedicarea răspândirii publicațiunii.

§ 6. Despre publicațiunile străine

Art. 25. — Intrarea și circulațiunea în țară a publicațiunilor străine este liberă.

Când însă publicațiunile străine conțin insertiuni cari ar constitui delictele arătate la articolul 23 de mai sus, Consiliul miniștrilor va putea lua măsuri pentru a opri intrarea și circulațiunea lor în țară. Jurnalul Consiliului de ministrii se va publica prin Monitorul Oficial.

Introducerea în țară, punerea în vânzare sau distribuțiunea cu știință a publicațiunilor oprite va fi pedepsită cu o amendă dela 5.000 la 50.000 lei.

§ 7. Despre afisaj, colportaj și vânzare

Art. 26. — În fiecare municipiu sau comună urbană și rurală primarul va desemna locurile destinate pentru afisarea ordonanțelor și publicațiunilor autorităților publice.

Particularii sunt opriți de a lipi afișe în acele locuri.

Contravenienții la aceste din urmă dispozițiuni se pedepsesc cu amendă dela 500 la 1.500 lei.

Art. 27. — Reclamele electorale vor putea fi afișate, cu excepțiunea locurilor arătate la articolul precedent, pe toate edificiile publice, altele decât cele consacrate Cultelor.

Pe edificiile particulare nu vor putea fi afișate decât cu învoirea proprietarilor.

Art. 28. — Acei cari vor fi luat, rupt, acoperit sau alterat prin orice mijloace, spre a le face necitibile, afișele lipite din ordinul autorităților pe locurile anume desemnate, vor fi pedepsiți cu amendă de la 500 la 1.500 lei.

Dacă faptul a fost săvârșit de un funcționar public sau agent al unei autorități publice pedeapsa va fi amenda dela 1.500 la 10.000 lei și închisoare dela 5 zile la o lună sau numai una din aceste două pedepse.

Cu aceiași pedeapsă vor fi pedepsiți și acei cari vor fi distrus prin mijloacele arătate mai sus afișele electorale lipite în altă parte decât pe locurile prohibite și pe proprietățile acelor cari au săvârșit faptul.

Art. 29. — Oricine va voi să exercite profesiunea de colporteur, de distribuitor sau vânzător, pe stradă, sau în orice alt loc public, de scrieri, cărți, broșuri, ziare, desemnuri, gravuri, litografii, fotografii, statuete, etc. va trebui să facă mai întâi o declarațiune la prefectura de poliție unde își are domiciliul, în orașele unde sunt asemenea prefecturi, la șefii de poliție în celelalte orașe, și la primăriile respective în comunele rurale.

Declarațiunea va cuprinde numele, prenumele, vârsta, locul nașterii și domiciliul declarantului.

Autoritatea căreia i s'a făcut declarațiunea va elibera

declarantului o autorizație spre a-și putea exercita profesiunea.

Distribuirea sau colportajul întâmplător nu sunt supuse nici unei declarațiuni.

Art. 30. — Exercițiul profesiei de colportor, distribuitor sau vânzător fără autorizarea prealabilă, declarațiunile false făcute la autoritățile în drept a libera autorizațiile, precum și neprezentarea autorizărilor la cererile ce se vor face, constituiesc contravențiuni ce vor fi pedepsite cu amendă dela 500 la 1 500 lei sau cu închisoare dela 5 zile la 10 zile.

În caz de recidivă, pe lângă amendă, închisoarea va fi totodată pronunțată.

CAPITOLUL II

Despre răspunderea publicațiunii gândirii

Art. 31. — Sunt răspunzători de infracțiunile gândirii și se pedepsesc în cazurile prescrise de lege:

a) *In ce privește infracțiunile săvârșite la întrunirile publice, oricare ar fi caracterul lor: politic, literar, științific, etc.;*

autorii, adică acei cari prin grai au săvârșit infracțiuni pedepsite de legea de față;

coautorii și complicii, adică toți acei cari, cu știință, și după distincțiunile prevăzute de codul penal, au fost părtași la asemenea infracțiuni;

b) *In ce privește infracțiunile săvârșite prin mijloacele de difuziune a vorbirii și de transmitere și reproducere a imaginilor:*

autorii cuvântărilor sau imaginilor;

coautorii și complicii, adică acei cari, cu știință și după aceleași distincțiuni arătate la litera a, au luat parte la infracțiune, și anume:

proprietarii stațiilor sau posturilor radio-electrice; directorii societăților de difuziune radio-telefonice;

directorii sau conducătorii fabricelor de aparate radio-telegrafice sau radio-telefonice; directorii observatoarelor și ai posturilor astronomice; directorii sau administratorii delegați ai societăților sau întreprinderilor de interes general; directorii instituțiilor culturale publice sau particulare; primarii municipiilor și comunelor urbane sau rurale și proprietarii năvilor și aeronăvilor, în cazul când fabricele, observatoarele astronomice, societățile de interes general, instituțiunile culturale, primăriile și năvile au stațiuni sau posturi radio-electrice;

toți acei ce se folosesc de stațiunile sau posturile radio-electrice pentru săvârșirea infracțiunilor;

delegatul direcțiunii generale a P. T. T. pentru controlul stațiilor sau posturilor radio-electrice care nu a denunțat și nu a încheiat actele convenite pentru constatarea infracțiunilor ce s'ar fi săvârșit.

c) *In ce privește infracțiunile săvârșite prin instalațiunile de proiecțiuni:*

autorii scenariilor și actorii filmelor delictuoase;

coautorii și complicii, adică cei ce au participat la infracțiuni, după aceleași distincțiuni arătate mai sus, și anume: editorii filmelor delictuoase și proprietarii sau antreprenorii instalațiunilor de proiecțiuni;

d) *In ce privește infracțiunile săvârșite prin aparatele de înregistrare și reproducerea sunetelor:*

autorii vorbirii sau sunetelor delictuoase înregistrate pe cilindre, discuri, etc. de fonografe, gramofone, etc.;

coautorii și complicii, după normele stabilite de codul penal, și anume: editorii, vânzătorii și distribuitorii de asemenea cilindre, discuri, etc., delictuoase;

e) *In ce privește delicturile de presă și cele comise pe calea presei, adică infracțiunile săvârșite prin scris,*

sau prin orice mijloc de perfecționare sau reproducere a scrisului;

1) la publicațiunile periodice:

autorul publicațiunii;

dacă, acesta este necunoscut, sau dacă existând în-
doială asupra identității lui, în urma investigațiunilor făcute n'a fost descoperit sau s'a dovedit că nu-și are domiciliul în țară, ori că este străin și nu se găsește în țară spre a fi pus sub paza justiției, răspunzător este directorul publicațiunii;

în lipsa și a acestuia, sau dacă în contra lui o urmărire, legalmente, nu poate avea loc din cauza funcțiunii sau demnității ce ocupă, ori dacă s'a constatat că el, spre a scăpa de urmărire, s'a refugiat din țară, responsabilitatea o are redactorul.

2) la publicațiunile neperiodice:

autorul publicațiunii, ori traducătorul sau reproducătorul lucrării;

editorul, sau cel care numai a contribuit la publicare, în cazurile când autorul, traducătorul sau reproducătorul lucrării, sunt necunoscuți, n'au fost descoperiți, nu domiciliază în țară, sau sunt străini după cum se spune la Nr. 1;

patronul tipografiei, când cei enumerați mai sus sunt de asemenea necunoscuți, n'au fost descoperiți, nu domiciliază în țară sau sunt străini.

3) la publicațiunile atât periodice cât și neperiodice: toți cei cari au luat parte la scrierea, tipărirea, reproducerea, vânzarea, răspândirea, afișarea, sau expunerea la vederea publicului a actului incriminat, în cazul când publicațiunile nu conțin numele autorilor, directorilor, redactorilor, proprietarilor, editorilor, patronilor tipografiei, și ei nu voesc să le arate sau nu s'au încredințat de identitatea lor, sau nu arată pe cei ce le-au dat să scrie, să tipărească, să vândă, să distribue, etc., publicațiunile sau actele incriminate.

Art. 32. — Dacă în locul autorului se urmărește directorul, redactorul, editorul sau patronul tipografiei, aceștia vor putea, până la pronunțarea hotărârii irevocabile, să arate în instanță pe autorul scrierii.

Cunoscându-se autorul, cei enumerați mai sus, vor putea fi scoși din cauză, dacă autorul se găsește în condițiuni de a putea fi urmărit.

Art. 33. — Dacă tipografia sau casa de editură aparține unei societăți anonime, răspunderea trece asupra directorului societății sau asupra administratorului delegat cu conducerea societății.

Art. 34. — În caz de condamnarea unei persoane pentru delict de presă săvârșit printr'o publicațiune periodică, directorul sau redactorul răspunzători ai publicațiunii sunt obligați să publice, fără plată, hotărârea condamnatoare, în termenul hotărât de judecată, pe prima pagină a publicațiunii, sub pedeapsă de o amendă dela 1000 la 10.000 lei.

TITLUL II

DESPRE REGIMUL ADMINISTRAȚIUNII PUBLICAȚIUNII GÂNDIRII

Art. 35. — Difuziunea vorbirii și transmisiunea și reproducerea imaginilor și sunetelor prin orice fel de mijloace, reprezentațiunile teatrale, coreografice și cinematografice, executarea sau expunerea în public a operelor de orice natură, precum și imprimarea și vânzarea scrierilor sunt libere.

Art. 36. — Orice publicațiune periodică sau neperiodică, oricare ar fi întinderea sau obiectul ei, va purta numele și domiciliul imprimeriei. Publicațiunile neperiodice vor purta și numele editorului, când un asemenea editor există.

În caz de contravențiune la dispozițiunile de mai sus, patronul tipografiei va fi condamnat — solidar cu editorul dacă există un editor — la amendă dela 10000 la 50.000 lei.

Art. 37. — Proprietarii sau directorii stațiunilor sau posturilor radio-electrice sunt obligați să se asigure de identitatea celor ce se folosesc de acele stațiuni sau posturi și de vorbirile ce se recepționează sau se transmit.

Orice contravențiune la dispozițiunile de mai sus atrage pedeapsa cu amenda arătată în articolul precedent.

Art. 38. — Tipografii, editorii sau, în caz când atelierele tipografiei sau casele de editură aparțin unei societăți anonime, directorii sau administratorii-delegați cu conducerea societății sunt obligați, fiecare în ceceea îi privește, să se asigure mai înainte de imprimarea publicațiilor: la publicațiunile periodice de îndeplinirea din partea proprietarilor a formalităților cerute de art. 14, 15 și 16 din lege, iar la publicațiunile neperiodice, de identitatea autorului scrierii și a editorului, sub pedeapsă de amendă dela 10000 la 50000 lei fără prejudiciul altor răspunderi prevăzute de lege.

Cu aceeași pedeapsă se va pedepsi și librarul care va vinde sau va primi pentru vânzare publicațiuni cari nu arată numele și domiciliul tipografului.

Art. 39. — Colportorii, distribuitorii și vânzătorii scrierilor, cărților, broșurilor, ziarelor, manifestelor, placardelor, desemnurilor, litografiilor, fotografiilor, statuțelor, etc., sunt obligați să se asigure de identitatea persoanelor care le-au încredințat spre afișare, distribuire și vânzare imprimătele sau obiectele de mai sus sub pedeapsă de amendă dela 1000 la 5000 lei.

În caz de recidivă amenda va fi însoțită și de închisoare dela 5 zile până la o lună.

Art. 40. — Dispozițiunile legii dela 19 Martie 1904, completată prin legea dela 19 Decembrie 1922, privitoare la îndatoririle tipografilor și litografilor de a trimite imprimate bibliotecilor autorităților culturale fac parte din prezenta lege.

Pedeapsa amendei preserisă de art. 9, din legea dela 19 Martie 1904 pentru abaterile dela dispozițiunile a celor legi va fi dela 5000 la 20.000 lei.

TITLUL III

REGIMUL REPRESIUNII PUBLICAȚIUNII GÂNDIRII

CAPITOLUL I

Despre crime și delictе săvârșite prin orice mijloc de publicațiune a gândirii și despre pedepsele lor

§ 1. Provocațiune.

Art. 41. — Oricine va provoca direct la comiterea unei crime sau delict prevăzute de codul penal prin vorbire, prin strigări, prin cântece, prin gesturi, prin scrieri, prin acte autentice sau publice, prin imprimăte, prin desemnuri, prin gravuri, prin embleme, prin placarde sau afișe, vândute sau distribuite, puse în vânzare sau expuse în locuri sau întruniri publice ori la vederea publicului, sau prin proecțiuni, ori prin mijloacele de difuziune a vorbirii și de transmitere sau reproducerea imaginilor și sunetelor, sau de perfecționare și difuziune a scrisului arătate la art. 2 al legii, se va pedepsi: dacă provocarea a fost urmată de efect, întocmai ca autorul, iar dacă provocațiunea nu a produs vreun efect cu închisoarea dela 3 luni până la 2 ani și cu amendă dela 2500 până la 25.000 lei.

Art. 42. — Orice provocațiune prin unul din mijloacele enumerate la articolul precedent adresată mi-

litarilor armatelor de uscat, de mare sau aeriane, spre a-i întoarce dela datoriile lor militare și dela supunerea ce datoresc șefilor lor, cu privire la executarea legilor și regulamentelor militare, va fi pedepsită cu închisoare dela 6 luni la un an și cu amendă dela 1500 la 10.000 lei.

§ 2. Delictе contra Suveranilor Țării, Principelui moștenitor, Membrilor Familiei Regale și Dinastiei.

Art. 43. — Orice ofensă săvârșită în public prin unul din mijloacele enumerate la art. 41 din lege în contra persoanei Regelui sau a Reginei, Principelui Moștenitor sau Fiilor Lor se vor pedepsi cu închisoarea dela 1 an până la 2 ani, și cu amendă dela 20.000 la 50.000 lei.

De asemenea orice delictе săvârșite prin aceleași mijloace contra persoanei vreunui alt membru al Familiei Regelui se vor pedepsi cu închisoare dela 3 până la 18 luni și cu amendă dela 2500 la 15.000 lei.

Prin Familia Regelui se înțelege rudele ascendente și descendente și colaterali până la al treilea grad precum și afinii de aceeași categorie.

Se va pedepsi cu închisoare dela 6 luni până la 2 ani și cu amendă dela 10.000 lei până la 50.000 lei acela care prin aceleași mijloace va ataca autoritatea constituțională a Regelui, sau inviolabilitatea persoanei Sale, sau drepturile constituționale ale Dinastiei Lui, precum și acela ce va impută Regelui actele guvernului Său, pentru care numai ministrii sunt responsabili.

§ 3. Delictе contra Șefilor Statelor străine și reprezentanților lor.

Art. 44. — Orice delictе săvârșite prin unul din mijloacele arătate la art. 41 în contra șefilor Statelor străine, având reprezentanți acreditați în România sau în contra acestor reprezentanți, se vor pedepsi cu închisoare dela o lună până la un an și cu amendă dela 1500 până la 15.000 lei, dacă asemenea delictе contra Suveranilor României și contra reprezentanților ei se pedepsesc în Statele străine, sau în virtute de convențiuni sau în virtutea legilor acelor State.

§ 4. Turburări aduse ordinii publice de către membrii Cultelor.

Art. 45. — Orice preot ori membru al oricărui Cult care prin scrieri date sub forma de instrucțiuni pastorale sau prin discursuri pronunțate în adunări publice, în exercițiul funcțiunii, va critica sau cenzură guvernul, Adunările legiuitoare, legile, decretelē regale sau orice alt act al autorității publice, se va pedepsi cu închisoare dela 3 luni până la 2 ani și cu amendă dela 500 până la 5000 lei.

§ 5. Ultragiū contra bunelor moravuri.

Art. 46. — Cel care va comite sau va ajuta să se comită un ultragiū contra moralei publice sau religioase, sau contra bunelor moravuri, prin unul din mijloacele enumerate prin art. 41, se va pedepsi cu închisoare dela 3 luni până la 1 an și cu amendă dela 1000 până la 5000 lei.

Cu aceleași pedepse se vor pedepsi acei care vor pune în vânzare, vor vinde, vor distribui sau vor expune la vederea publicului scrieri, imprimăte, altele de cât cărți, desemnuri, gravuri, picturi, embleme sau imagini obscene.

Exemplarele din aceste desenuri, gravuri, etc., obscene, expuse la vederea publicului, puse în vânzare colportate sau distribuite vor fi confiscate.

§ 6. Calomnii. Defăimări. Injurii.

Art. 47. — Se numește calomnie orice spusă sau ori-

ce imputare pentru care nu se poate aduce probe legale despre un fapt care atinge onoarea sau considerațiunea persoanei sau Corpului căruia faptul îi este imputat, și care dacă ar fi adevărat i-ar expune la pedepse sau măcar la ura ori disprețul cetățenilor.

Se numește defăimare orice spusă sau imputare pentru un fapt determinat, care, deși nu este mincinoasă, este făcută, însă, în scop de a vătăma și a cauza un prejudiciu.

Se numește injurie sau insultă orice expresiune ocărătoare, de rușine, de batjocură, de necinste sau de dispreț, care nu conține, însă, o imputare despre vreun fapt determinat.

Art. 48. — Calomnia sau defăimarea săvârșită în contra particularilor prin unul din mijloacele arătate prin art. 41 și 46 din lege se va pedepsi cu închisoare dela 2 luni la 2 ani și cu amendă dela 500 la 5000 lei.

Art. 49. — Calomnia sau defăimarea săvârșită prin aceleași mijloace în contra membrilor guvernului, în contra membrilor Corpurilor legiuitoare, a unui funcționar public, a unui depozitar sau agent al autorității publice, al unui membru al Cultelor salariate de Stat, a unui jurat, a unui cetățean însărcinat cu un serviciu sau mandat public din cauza funcției sau calității lor, sau a unui martor din cauza depozitării sale, se va pedepsi cu închisoare dela 3 luni până la 3 ani și cu amendă dela 1000 până la 10.000 lei.

Art. 50. — Cu aceiași pedeapsă se vor pedepsi și acei cari prin aceleași mijloace vor calomnia sau defăimă Curțile, Tribunalele, armatele de uscat, de mare sau aeriene, Corpurile constituite și administrațiunile publice.

Art. 51. — Injuriile sau insultele aduse prin aceleași mijloace persoanelor sau Corpurilor arătate în art. 49 și 50 se vor pedepsi cu închisoare dela 2 luni până la 1 an și cu amendă dela 500 la 3000 lei.

Dacă injuriile sau insultele au fost aduse particularilor, pedeapsa va fi închisoare dela o lună până la 3 luni și amendă dela 300 la 2000 lei.

Art. 52. — Art. 47, 48, 49 și 51 nu se aplică defăimărilor și injuriilor adresate memoriilor morților, decât în cazurile când ele vor aduce atingere onoarei și considerațiunii și moștenitorilor în viață, și anume soțului sau moștenitorilor direcți și colaterali până la al treilea grad inclusiv.

§. 7. Dovada calomniei sau defăimării.

Art. 53. — Când fapta imputată asupra cuiva se va dovedi adevărată, imputătorul va fi apărat de orice pedeapsă.

Se va socoti ca dovadă legiuită numai aceea ce va rezulta dintr'o hotărîre de judecată sau din orice alt act autentic, sau din vreun înscris cu scrierea și cu subscrierea imputatului.

Imputătorul nu poate fi primit a cere, spre a se apăra, de a se dovedi imputarea sa de către alții, nici va putea să se apere zicând că înscrisurile, piesele sau faptele dovăditoare ale crimei ori delictului imputatului sunt cunoscute, sau că imputarea pentru care imputătorul se află tras în judecată, s'a copiat ori s'a scos din scrieri străine sau din alte scrieri tipărite.

Când imputarea va avea de obiect faptele persoanelor, autorităților sau Corpurilor enumerate la art. 49 și 50, relative la atribuțiunile lor, atunci faptele imputate se pot proba după regula comună.

Dacă se stabilește că imputarea a fost făcută numai în scopul de a vătăma și a cauza un prejudiciu, imputătorul nu va fi apărat de pedeapsă chiar dacă fapta imputată s'a dovedit adevărată.

Când pentru faptele imputate unui funcționar sau unui particular se vor fi început urmăriri de către ministerul public, sau când există un denunțator, urmărirea calomniei se va susepdă, dacă va cere imputătorul, până la rezolvarea procesului relativ la faptele imputate.

§. 8. Șantaj.

Art. 54. — Acei cari, amenințând prin vreunul din mijloacele arătate la art. 41 de a face revelațiuni sau imputațiuni defăimătoare, vor fi stors, sau vor fi cerat să stoarcă, fie bani, fie efecte de valoare, fie iscălitura sau remitere de acte sau scrisuri oarecare care ar conține sau ar opera o obligațiune, o liberațiune sau dispozițiune, se vor pedepsi cu închisoare dela 6 luni până la 2 ani, și cu amendă dela 1.500 până la 50.000 lei.

§. 9. Divulgare de documente și publicațiuni de știri false.

Art. 55. — Acela care prin vreunul din mijloacele enumerate la art. 41 publică sau divulgă actele, secretele, sau documentele diplomatice cunoscute, comunicate sau încredințate lui în calitate de funcționar public sau anume însărcinat, se va pedepsi cu închisoare dela trei luni până la 2 ani, cu amendă dela 10.000 la 100.000 lei și cu incapacitatea de a mai ocupa funcțiuni publice pe timp mărginit.

Cu aceiași pedeapsă se va pedepsi și acela care va comite acelaș fapt, după ce a încetat din funcțiunea sau misiunea cu care a fost însărcinat.

Art. 56. — Publicarea, răspândirea sau reproducerea de știri false de acte fabricate, falsificate sau pe nedrept atribuite altora, va fi pedepsită cu închisoare dela 1 lună până la un an și cu amendă dela 5000 la 50.000 lei, dacă publicarea, răspândirea sau reproducerea a turburat liniștea publică, a fost făcută cu rea credință sau pentru a trage un folos.

§. 10. Propagarea crimei. Reprezentațiuni și publicațiuni oprite.

Art. 57. — Publicitatea întinsă a actelor criminale este oprită.

Sunt oprite, astfel:

Informațiunile amănunțite asupra mijloacelor de execuțiune a crimelor, delictelor și sinuciderilor.

Povestirea diferitelor proceduri de a ucide, de a se sinucide sau de a fură, precum și a curajului în execuțiune;

Descrierea scenelor petrecute cu ocaziunea îndeplinirii faptelor, precum și orice descriere de natură a face să se nască ideia de crimă, a îndemna, a determina sau a servi ca exemple de imitațiune la săvârșirea infracțiunilor, ori de a mări cunoștiințele infractorilor, sau a le face educațiunea și a le completa cultura.

Sunt deasemenea oprite reprezentațiunile teatrale și cinematografice de natură a sugera ideia de crimă sau de a servi ca exemple de imitațiune, după cum se spune în aliniatul precedent.

Contravențiunile la dispozițiunile de mai sus se vor pedepsi cu amendă dela 500 până la 10.000 lei.

Art. 58. — Cu aceeași pedeapsă se va pedepsi și divulgarea măsurilor luate de autorități pentru prinderea și urmărirea infractorilor, în caz când o asemenea divulgare ar stânjeni mersul cercetărilor.

Art. 59. — De asemenea cu aceeași pedeapsă se vor pedepsi acei cari vor deschide subscripțiuni, în orice mod, pentru a se plăti amenzile celor condamnați.

Acei care vor reproduce un discurs, o scriere, un imprimat, o gravură, un desen sau o emblemă con-

damnate de justiție, sau vor reproduce după publicațiunile străine discursuri, scrieri, desene, etc., care, după legea română, ar întruni elementele unei infracțiuni, se vor pedepsi ca și autorul.

Art. 60. — Este oprită publicarea actelor de acuzațiune și al oricărui act de procedură criminală sau corecțională mai înainte de a fi citite în ședință publică, sub pedeapsă de amendă dela 500 la 10.000 lei.

Art. 61. — Este interzisă darea de seamă a proceselor în defăimare în care proba faptelor defăimătoare este interzisă, sau a oricăror altor procese civile, sau penale, în care tribunalele și Curțile au declarat ședința secretă sau au interzis darea de seamă a proceselor, precum și darea de seamă a deliberărilor fie ale juraților fie ale tribunalelor sau Curților.

Orice contravențiuni la aceste dispozițiuni vor fi pedepsite cu amendă dela 1000 până la 20.000 lei.

Art. 62. — Nu vor putea da loc la urmărirea publicarea cuvintelor rostite în sânul Corpurilor legiuitoare, nici a actelor imprimare din ordinul lor.

Nu vor putea da loc la urmărirea dărilor de seamă despre ședințele Corpurilor legiuitoare făcute cu bună-credință.

De asemenea nu vor putea da loc la urmărirea pentru defăimare, injurie sau ultragiu, dărilor de seamă exacte făcute cu bună-credință asupra desbaferilor judecătorești publice, nici asupra cuvântărilor pronunțate sau asupra actelor produse înaintea tribunalelor.

§. II. Anunțări pe stradă sau în locuri publice.

Art. 63. — Ziarele, și în general orice scrieri sau imprimare, distribuite sau vândute pe stradă sau în locuri publice nu vor putea fi anunțate decât numai prin titlul lor.

Nici un titlu conținând imputațiuni sau expresiuni injurioase pentru persoane sau pentru Puterea publică ori care ar aduce atingere bunelor moravuri, nu va putea fi anunțat pe stradă sau în locuri publice.

Anunțarea știrilor, informațiilor sau cuprinsului din ziare, scrieri, etc., este cu totul oprită.

Infracțiunile la dispozițiunile de mai sus se pedepsesc cu închisoare dela 5 zile la o lună și cu amendă de la 500 până la 5.000 lei.

§. 12. Recidivă.

Art. 64. — Agravarea pedepselor rezultând din recidivă nu va avea loc decât dacă infractorul va mai fi fost condamnat tot pentru vreun delict prevăzut de această lege.

CAPITOLUL II

Urmărirea și reprimarea infracțiunilor

§ 1. Competențe.

Art. 65. — Cercetarea și judecarea infracțiunilor săvârșite prin vreunul din mijloacele arătate în art. 41, al legii de față, se atribuie după cum urmează:

A) Tribunalului ordinare:

1) Infracțiunile arătate la literile a, b, c, d, și Nr. 3 dela litera c, a art. 31 din lege, și anume:

a) Infracțiunile săvârșite la întrunirile publice;

b) Infracțiunile săvârșite prin mijloacele de difuziune a vorbirii și de transmiterea și reproducerea imaginilor;

c) Infracțiunile săvârșite prin instalațiunile de proiecțiuni;

d) Infracțiunile săvârșite prin aparatele de înregistrare și reproducere a sunetelor;

e) Infracțiunile săvârșite de cei ce pun în circulațiune publicațiuni sau acte incriminate și nu arată pe acei cari le-au încredințat, cuprinse la Nr. 3 al literei e din art 31 al legii.

2) Delictetele care ating simțul moral sau religios fără nici o gândire exprimată care să poată fi primitoare de aprecieri, și anume delictetele de ultragiu public la púdoare sau contra bunelor moravuri, sau în contra simțământului religios, săvârșite prin proiecțiuni sau reprezentațiuni, or prin exhibițiuni de scrieri, placarde, desemnuri, gravuri, portrete, fotografii, etc., de scene obscene, prevăzute la art. 46 din lege.

3) Infracțiunile prevăzute la cap. I de sub titlul I „Regimul redacțiunii publicațiunii gândirei”, (art 7—30 din lege).

4) Infracțiunile la regimul administrațiunii publicațiunilor gândirei prevăzute de art. 36—40, din lege.

5) Infracțiunile arătate la art. 54, 57 al. ultim, 60, 61 și 63 ale legii, adică infracțiunile privitoare la șantaj, la publicarea actelor de procedură criminală și corecțională și dărilor de seamă ale proceselor și deliberărilor tribunalelor ce sunt interzise, precum și orice alte infracțiuni de drept comun, săvârșite prin mijloacele enumerate la art. 41 și neprevăzute de legea de față.

Infracțiunile cari nu sunt de competența Curților cu jurați, se vor judeca de tribunalele de județ chiar dacă prin natura lor ar fi de atributul judecătorilor de ocoale, afară de infracțiunile prevăzute de art. 26—30 dela par. 7 „despre afișaj, colportaj și vânzare”, și de cele prevăzute la art. 63 dela par. II „despre anunțări pe stradă și în locuri publice”, cari se vor judeca de judecătorii de ocol.

B. Curților cu Jurați.

Infracțiunile numite „delicte de presă”, adică abuzul de gândire sau manifestarea abuzivă de opinie săvârșită prin scris, sau prin orice mijloc de perfecționare sau reproducere a scrisului, și anume infracțiunile cuprinse la Cap. I al titlului III „Despre regimul reprezentațiunii gândirei” (art. 41-63), cu excepțiunea infracțiunilor arătate la alineatele precedente, a infracțiunilor de drept comun săvârșite pe calea presei și a celor enumerate mai jos care se vor judeca de tribunalele ordinare:

a) Delictetele ce s'ar comite împotriva Suveranilor Tării, Principelui moștenitor, Membrilor Familiei Regale și Dinastiei, Șefilor Statelor străine și reprezentanților lor.

b) Indemnurile directe la omor și rebeliune, în cazurile când nu au fost urmate de execuțiune sau de un început de execuțiune.

c) Calomniile, injuriile, difamațiunile aduse particularilor sau functionarilor publice oricare ar fi, atinși în viața lor particulară sau în cinstea lor personală.

Art. 66. — Dispozițiunile articolului precedent se aplică și minorilor pentru infracțiunile prevăzute în legea de față.

Art. 67. — Competința teritorială a instanțelor, în ce privește infracțiunile prevăzute în legea de față, se determină, cu excepțiunile anume arătate în lege, după dreptul comun.

Art. 68. — Când prin calomniile, injuriile sau defăimările aduse pe calea presei se atinge atât viața publică cât și cea privată a unui particular sau functionar, public, aceștia vor putea să restrângă acțiunea și să se adreseze tribunalelor ordinare, potrivit dreptului comun, reținând numai atacurile aduse vieții private.

§. 2. Plângeri. Acțiunea publică. Acțiunea civilă.

a) Plângeri

Art. 69. — Oricine se va socoti vătămat prin vreo infracțiune prevăzută de legea de față va putea îndreptă plângere fie către procurorul tribunalului, fie către judecătorul de instrucțiune, fie direct către instanțele de judecată ale locului unde s'a pătrecut faptul, ale locului reședinței prevenitului, ale locului unde prevenitul s'ar putea afla, sau ale locului unde scrierea, imprimatul, desemnul, gravura, imaginile, etc. s'au vândut ori s'au distribuit, în cazul când infracțiunea s'a săvârșit prin vreunul din asemenea mijloace.

Art. 70. — Pentru a avea drept la plângere nu este nevoie ca cineva să fie anume denumit în actul incriminat. Este destul să fi fost desemnat prin inițiale sau oricum altfel.

Dacă imputațiunile au fost formulate în mod general sau vag, fiecare din persoanele vizate, sau atinse prin bănuiala ce se lasă să planeze asupra lor, poate face plângere pentru vătămarea adusă.

Art. 71. — În caz când imputațiunile au fost aduse Curților, tribunalelor, administrațiilor sau Corpurilor arătate în art. 50 al legii, plângerea va fi făcută sau de șeful Corpului, în urma avizului conform dat de adunarea generală, dacă organizarea Corpului prevede o adunare generală, sau de către ministerul sub autoritatea căruia se găsește Corpul.

În caz când imputațiunile au fost aduse individual unuia sau mai multor funcționari publici, depozitari sau agenți ai autorității publice, membri ai cultelor salariate de Stat sau cetățenilor însărcinați cu un serviciu sau mandat public, plângerea va putea fi făcută sau de către persoanele interesate sau de către ministerul de care ele depind.

În caz când imputațiunile au fost aduse unuia sau mai multor membri ai Corpurilor legiuitoare, unui jurat sau unui martor, plângerea nu va putea fi făcută decât de persoana vătămată.

În caz de ofensă adusă șefilor Statelor străine, sau de ultraj către reprezentanții lor, plângerea va putea fi adresată de către cei vătămați ministerului afacerilor străine și transmisă de către acesta ministerului de justiție spre mai departe urmare.

b) Acțiunea publică

Art. 72. — Exercițiul acțiunii publice nu poate avea loc decât în urma plângerei părții vătămate, afară de următoarele cazuri în cari acțiunea publică aparține ministerului public:

1) În cazurile de provocațiune prevăzute de art. 41 și 42 din lege;

2) În cazurile de delictе contra Suveranilor Țării, Principelui moștenitor, membrilor Familiei Regale și Dinastiei, prevăzute de art. 43 din lege;

3) În cazurile de turburări aduse ordinii publice de către membrii Cultelor prevăzute de art. 45 din lege;

4) În cazurile de ultrajiu contra bunelor moravuri prevăzute de art. 46 din lege;

5) În cazurile de divulgare de documente și publicațiuni de știri false prevăzute de art. 55 și 56 din lege;

6) Pentru delictеle de propagarea crimei și de publicațiuni oprite, prevăzute de art. 57, 58, 59 și 60 din lege;

7) În cazuri de anunțări pe stradă sau în locuri publice, prevăzute de art. 63 din lege;

8) În cazurile infracțiunilor prevăzute de §§ 1, 2, 5 — 7 dela capitolul „Despre libertatea publicațiunii gândirii”;

9) În cazurile de infracțiuni la „Regimul adminis-

trațiunii publicațiunii gândirii”, prevăzute de art. 36—40, precum și în cele prevăzute la art. 46 din lege.

Art. 73. — Plângerile adresate de către părțile vătămate ministerului public nu-l obligă pe acesta de a deschide acțiune publică.

Ministerul public rămâne liber de a aprecia necesitatea urmărilor în ceea ce îl privește, chiar când reclamantul s'a constituit parte civilă înaintea judecăto-ului de instrucțiune.

Dacă ministerul public se abține, reclamantul se va putea adresa direct instanțelor de judecată.

Art. 74. — Acțiunea publică odată pusă în mișcare, în urma plângerei părții vătămate, nu mai poate fi oprită printr'un fapt al acesteia din urmă sau prin dezistarea ei, dacă delictul atinge mai mult interesul public decât cel privat. În caz contrariu dezistarea părților stinge acțiunea penală în orice stare s'ar găsi procesul.

Art. 75. — Dezistarea stinge acțiunea penală când ea are de obiect delictеle săvârșite în contra Suveranilor Țării, Principelui moștenitor, membrilor Familiei Regale, și Dinastiei; în contra șefilor Statelor străine și reprezentanților lor, precum și în contra guvernului sau a membrilor lui.

Art. 76. — Pentru exercițiul urmărilor infracțiunilor subordonate plângerii părții vătămate, acțiunea publică intrând în deplinătatea puterilor sale îndată ce a fost pusă în mișcare, ministerul public va putea lua orice măsuri și face orice acte și rechizițiuni în interesul cauzei, în afară de măsurile de deținere sau arest preventiv pentru delictеle de presă, după cum se arată la al. 2 al art. 78 din lege.

Art. 77. — În caz când există îndoială asupra culpabilității sau identității celui ce a fost arătat ca autor, sau s'a declarat ca autor al unei scrieri incriminate, ministerul public sau judecătorul de instrucțiune vor putea face investigațiuni pentru descoperirea probelor de culpabilitate sau a adevăratului autor.

Până la recunoașterea autorului, toate persoanele responsabile de infracțiune, după lege, vor fi menținute în cauză.

Art. 78. — Dacă, atât la publicațiunile periodice cât și la cele neperiodice, autorul scrierei incriminate nu este semnat, sau nu a fost arătat, nici o investigațiune nu se poate face pentru descoperirea lui.

Urmărirea se va îndreptă în contra persoanelor cunoscute, prevăzute la Nr. 1 și 2 dela litera e de sub art. 31 al legii, și în ordinea acolo arătată.

Nici o măsură nu se poate lua pentru punerea sub paza justiției, în materie de presă, în contra autorului scrierei incriminate, în contra directorului sau redactorului răspunzător, în contra proprietarului publicațiunii, a editorului sau patronului tipografiei, chiar dacă arestarea ar fi necesară instrucțiunii cauzei.

Art. 79. — Dacă imprimatele incriminate nu arată numele tipografiei, sau arată un nume fals, iar vânzătorul sau distribuitorul lor nu voește să declare nici tipografia, nici numele celui ce i le-a încredințat spre vânzare, distribuire sau afișare, investigațiunile sau urmărirea pentru dovedirea celor de mai sus, se vor face după dreptul comun, potrivit dispozițiunilor prevăzute în codul de procedură penală.

Art. 80. — În caz când autorul scrierei incriminate este străin, se vor putea lua în contra-i măsurile de drept comun prescise de codul penal pentru urmărirea infracțiunilor.

Art. 81. — Acțiunea publică în contra membrilor Corpurilor legiuitoare nu poate fi deschisă în timpul sesiunii pentru nici una din infracțiunile prevăzute de

legea de față decât cu autorizarea Adunării din care fac parte.

Urmărirea începută în timpul când sesiunea era închisă va fi supusă aprobării Adunării din care fac parte, îndată după deschiderea sesiunii Corpurilor Legiuitoare.

Art. 82. — În contra membrilor Curții de casație și în contra Consilierilor permanenți ai Consiliului legislativ, asupra cărora potrivit art. 59 din legea pentru Curtea de casație și justiție și art. 42 din legea pentru organizarea Consiliului legislativ Înalta Curte are dreptul de jurisdicție exclusivă în pricini penale, urmărirea nu poate avea loc decât în conformitate cu dispozițiunile legii pentru Curtea de casație și justiție.

c) Acțiunea civilă.

Art. 83. — Acțiunea civilă se poate urmări atât odată cu cea publică înaintea aceluiași judecător, cât și singură, separat, înaintea judecătorilor civili.

Art. 84. — Acțiunea civilă rezultând din fapte și delictive de presă nu se poate intenta decât înaintea aceleiași jurisdicțiuni de competența căreia este delictul.

Art. 85. — La publicațiunile periodice proprietarul publicațiunii este răspunzător de plata despăgubirilor civile solidar, fie cu autorul scrierei incriminate, fie cu directorul sau redactorul publicațiunii.

Partea vătămată poate urmări acțiunea civilă în contra proprietarului publicațiunii chiar și separat dacă n'a fost urmărită odată cu acțiunea publică deschisă în contra autorului, directorului sau redactorului răspunzător.

Art. 86. — La publicațiunile neperiodice dacă autorul sau editorul publicațiunii nu au fost descoperiți, sau domiciliază în străinătate, acțiunea civilă va putea fi urmărită în contra patronului tipografiei.

Art. 87. — În cazurile de infracțiuni săvârșite prin stațiunile sau posturile radio-electrice sunt răspunzători de plata despăgubirilor civile solidar cu autorul infracțiunii: proprietarii stațiunilor sau posturilor, proprietarii năvilor și aeronăvilor, directorii societăților de difuziune radio-telefonice, precum și directorii instituțiilor sau întreprinderilor, primarii comunelor și orice persoană care a cerut și obținut aprobarea stațiunii sau postului radio-electric.

Partea vătămată va putea urmări acțiunea civilă chiar și separat de acțiunea publică în contra persoanelor arătate mai sus.

Art. 88. — Acțiunea civilă în contra membrilor Corpurilor Legiuitoare va putea fi urmărită fără autorizarea prealabilă de care se vorbește în art. 81 din lege.

Deasemenea când faptele imputate persoanelor arătate la art. 82 din lege sunt străine de funcțiunile lor, partea vătămată va putea urmări acțiunea civilă, independent de acțiunea publică, înaintea tribunalelor civile.

Art. 89. — Asupra despăgubirilor civile pretinse de acuzații achitați dela partea civilă sau de la denunțatori, în delictive de presă, aparține să se pronunțe judecătorii Curții de jurați, iar nu comisiunea juraților.

Deasemenea în caz de lipsă a acuzațului dela înfățișare, se vor pronunța asupra daunelor interese și asupra cuantumului lor judecătorii Curții de jurați, iar nu comisiunea juraților.

§. 3. Procedura înaintea instanțelor de judecată

Art. 90. — Dispozițiunile cuprinse în codicele de procedură penală privitoare la urmărirea infracțiunilor înaintea instanțelor de judecată se aplică și infrac-

țiunilor gândirei, întrucât prezenta lege nu conține dispozițiuni contrarii.

Art. 91. — Dacă inculpatul se prezintă în instanță la ziua fixată prin citațiune, el nu se va mai putea susține judecătoarea.

Astfel, se va considera dată contradictoriu orice hotărâre fie asupra formei, fie asupra fondului, chiar când inculpatul s'a retras din instanță, sau a refuzat să se apere.

Dacă afacerea este de competența Curții cu jurați, se va proceda cu concursul juraților și judecata va fi definitivă, ca și cum delicentul ar fi fost față.

Art. 92. — În afacerile de competența Curților cu jurați, Curtea va intra în cercetarea pricinilor în urma trimiterei ce i se va face prin ordonanța judecătorului de instrucțiune.

Curtea juraților va judeca încă și după cerere directă din partea celui vătămat, adresată prezidentului tribunalului.

Dacă nu se prezintă la înfățișare în ziua fixată prin citațiune, delicentul va fi judecat în contumace de către judecătorii Curții cu jurați, fără concursul comisiunii juraților.

Art. 93. — La judecarea infracțiunilor prevăzute de legea de față nu se va desemna avocat din oficiu în pricinile de competența juraților pentru apărarea inculpaților, în cazul când aceștia nu și-au ales un apărător.

Deasemenea listele juraților nu se vor comunica inculpaților, aceștia putând singuri lua cunoștință de ele.

Art. 94. — Pentru pricinile ce sunt a se judeca de jurați, printre chestiunile specificate de codul de procedură penală a se pune, după circumstanțele care rezultă din acte și din dezbateri, în materie de calomnie se va pune juraților și chestiunea următoare:

a) inculpatul (X) a făcut dovada acuzațiunilor sale aduse contra lui... (Y)?

b) inculpatul... (X) a lucrat cu bună credință?

Art. 95. — În caz de condamnare pentru infracțiunile de presă, pentru infracțiunile săvârșite prin instalațiuni de proiecțiuni și prin aparate de înregistrarea și reproducerea sunetelor, hotărârea condamnatore va putea ordona confiscarea și distrugerea exemplarelor cari au fost puse în vânzare, distribuite sau expuse la vederea publicului, precum și filmele, cilindrele, discurile, etc., delictuoase.

Art. 96. — În materia delictelor de presă de competența Curții cu jurați, dreptul de recurs în casație aparține inculpatului și părții civile în ce privește dispozițiunile privitoare la interesele sale civile. Ei sunt dispensați de a consemna amenda și inculpatul de a se pune în stare de arestare.

Art. 97. — Atât instanțele de fond cât și instanțele de recurs vor judeca cu precădere infracțiunile prevăzute de legea de față.

Termenele de judecată și ale căilor de atac înaintea tuturor instanțelor, se reduc la jumătate dacă, după dreptul comun sau după legile speciale ale instanțelor, sunt mai mari de 5 zile.

§ 4. Prescripțiunea

a) Prescripțiunea acțiunii publice și private.

Art. 98. — Acțiunea publică care rezultă dintr'o infracțiune prevăzută de legea de față se prescrie după trecerea de șase luni implinite, socotite din ziua când infracțiunea a fost săvârșită, sau dela cel din urmă act de instrucțiune sau de urmărire.

Prescripțiunea nu curge în contra membrilor Corpurilor Legiuitoare, în timpul sesiunii, sau în cazul când

acțiunea publică a fost suspendată după deschiderea Corpurilor legiuitoare.

Art. 99. — Acțiunea civilă rezultând din chiar delictul săvârșit se prescrie prin aceeași trecere de timp ca și acțiunea publică.

Acțiunea civilă rezultând din quasidelicte sau din delicte civile, se prescrie conform dreptului comun, prin 30 de ani.

b) Prescripțiunea pedepselor.

Art. 100. — Pedepsele pronunțate pentru infracțiunile prevăzute în articolele 41—61 dela titlul III „Despre regimul represiunii publicațiilor gândirii”, se prescriu prin trecere de trei ani dela data hotărârei rămase irevacabilă.

Pedepsele pentru celelalte infracțiuni prevăzute de lege se prescriu prin trecere de un an, socotit dela aceeași dată arătată mai sus.

Condamnațiunile civile se prescriu după regulile dreptului civil.

Dispozițiuni tranzitorii și finale

Art. 101. — Această lege se va pune în aplicare după două luni dela publicarea ei prin Monitorul Oficial.

Până la această dată, proprietarii publicațiilor periodice, directorii și redactorii răspunzători, vânzătorii publicațiilor, etc., vor aduce la îndeplinire dispozițiunile legii în ceea ce îi privește.

Art. 102. — Până la modificarea procedurii penale și a punerii ei în armonie cu dispozițiunile art. 105 din Constituție, pricinile de competența Curților cu jurați, se vor judeca, în județele unde nu există Curți cu jurați, de Curțile de apel respective, potrivit legilor în vigoare.

Art. 103. — Legea asupra presei din 13 Aprilie 1862, legile privitoare la presă din finiturile alipite, precum și dispozițiunile contrarii legii de față din orice alte legiuri, sunt și rămân abrogate.

Art. 104. — Un regulament de administrație publică va dezvoltă dispozițiunile legii în ce privește cerințele de aplicare practică.

GEORGE D. NEDELCU.

RECENZIE

I. IONESCU-DOLJ, *Curs de procedură penală română*, Biblioteca Universitară, Editura Sococ et Co. ș. a., 1926; pagini 396 și chestionar de examen. Prețul 140 lei.

Procedura penală este încă la noi — trebuie s'o recunoaștem — cea mai vitregită disciplină juridică. Ne-ar fi indeajuns să observăm că în Universitățile noastre nu avem catedre pentru această disciplină (excepțiune facultatea din Cluj unde există o catedră de procedură penală, dar care, pentru a nu turbura armonia, este lăsată perpetuu vacantă). Toată pregătirea, pe tărâmul dreptului procedural penal, a celor cari a doua zi după părăsirea băncilor universitare vin să ia parte efectiv la viața juridică a Țării, se mărginește la câteva noțiuni pe cât de sumare pe atât de pripit servite, ca un supliment grațiu la Cursul de drept penal. Și aceasta cu toate că o bună parte din viața juridică, și poate cea mai demnă de interes, gravitează în jurul procedurii penale, care cu drept cuvânt a fost numită de Carrara „apărătoarea oamenilor cinști”. Desigur nici un curs nu este de prisos în învățământul juridic, dar ținând seamă de menirea imediată a acestui învățământ, firesc ar fi ca pe lângă o sumă de discipline menite a crea o elită de juriști, să se facă loc și acelor discipline chemate să servească de pregătire suficientă dar indispensabilă armatei de practicieni, de care va depinde întotdeauna cinstea, avutul și secu-

ritatea cetățenilor. Rezultatele sistemului actual sunt destul de elocvente, pentru a mai fi nevoie să insistăm.

Și poate aceleleași cauze trebuie să atribuim și sărăcia care domnește încă în literatura noastră cu privire la problemele de procedură penală. În afară de Cursul regretatului profesor Tanoviceanu (care va reapare în curând, revăzut de noi, în două volume, formând tomurile IV și V ale Tratatului de drept și procedură penală) și de câteva monografii și adnotațiuni răslețe, nimic nu s'a făcut pentru cultivarea acestei discipline juridice pe atât de importantă, pe cât de grea. Practicianii pe deoparte nepregătiți de pe băncile universitare pe dealtă parte sterili înfeudați anemicilor manuale franceze, desigur că dacă s'au putut de cele mai multe ori descurca din dificultățile practice, rareori s'au gândit să servească sub formă de studii traducerea pasagiilor salvatoare din autorii consultați, și bine au făcut, fiindcă foarte multe erori cari se perpetuiază încă la noi pe acest tărâm sunt datorite celor ce nu au știut să se abțină și au scris „à tout prix”.

Am semnalat anul trecut trei lucrări de o necontestată utilitate practică: două din ele datorite d-lui Tănăsescu procuror la C. Ap. Cluj (Micul Parchet și Camra de punere sub acuzare), iar a treia d-lor V. Dimitriu, consilier la C. A. Cluj și V. Pastia, judecător la Cluj (Procedura penală română).

Aceste lucrări cu caracter practic le urmează de aproape o prețioasă lucrare didactică: „Cursul de procedură penală română” al d-lui I. Ionescu-Dolj, eruditul penalist, fost consilier la Înalta Curte de Casație, actual Președinte al Consiliului legislativ și profesor la Școala de științe de Stat.

Lucrarea d-lui Ionescu-Dolj are o întreită valoare.

În primul rând această lucrare vine să se așeze tocmai acolo unde se simțea mai multă nevoie, pe masa studentului în drept. Priceperea adâncă și întreață a problemelor ce constituiesc patrimoniu unei discipline, reclamă o pregătire progresivă, o urcare de inexorabile trepte. Zadarnic ar încerca cineva să nesocotească rânduiala acestor trepte, urcând fără de rost; va avea desigur senzația perspectivelor tot mai largi, dar ochiul va rămâne dăpururi neînțelegător.

Și va fi cu atât mai rău atunci când ochiul se va găsi deformat chiar dela primele trepte. De aceia un curs este adeseori o lucrare mai anevoioasă de cât o operă de erudițiune, menirea sa fiind mai gingașă.

Ori, cursul d-lui Ionescu-Dolj — și aci ajungem la al doilea merit al lucrării — este o admirabilă carte de inițiere. Reducând expunerea la strictul necesar, dar nelăsând nici un gol, autorul tratează aproape întreață materia dreptului procedural penal. Luând ca punct de plecare principiile abstracte și trecând apoi la dreptul nostru pozitiv, toate problemele de competență ale procedurii penale primesc o expunere clară, concisă și neșovăelnică. Referințele la legiurile din teritoriile alipite vin să întregească apoi tratarea acestor probleme.

În fine printr'o continuă preocupare de a stabili un fir conducător, care să asigure o înțelegere unitară a complexului de norme procedurale, autorul imprimă operei sale pecetia celei mai desvârșite sistematizări. Succesiunea capitolelor se îmbină cu sublinierea paragrafelor într'un tot armonios, în care amănuntul nu sacrifică unitatea. Acesta este al treilea merit al lucrării d-lui Ionescu-Dolj, lucrare care devine astfel nu numai un sănătos îndrumar pentru studioși, dar și un prețios „memento” pentru practicieni.

Desigur o lucrare cu calități atât de reale, nu putea fi de cât opera unui specialist erudit cum este d-l Ionescu-Dolj, care a știut să îngemăneze atât de fericit experiența de jurist încercat cu maturitatea de gândire a profesorului înțelegător. Cine a urmărit principalele noastre reviste de drept cunoaște și spiritul clar văzător al juristului și erudițiunea profesorului, încât ca un binemeritat elogiu al unei continue activități pe tărâmul disciplinei pe care o onorează, va fi desigur pentru el, frumoasa recoltă ce va încolți din semanța fertilă pe care o aruncă astăzi în brazda trasă de regretatul Tanoviceanu.

VINTILA DONGOROZ

INALTA CURTE de CAS. și JUST. S.-UNITE

Audiența dela 3 Iunie 1926

Președinția d-lui OSCAR NICOLESCU, Președinte

Temistocle Bastachi cu moș. Lupașcu

Decizia No. 13

Legea agrară. Porțiune de moșie rămasă după expropriere. Arendarea ei numai pe 7 ani și cu preferință la agronomi titrați, sau obștii. Formalitățile fixate pentru aducerea la cunoștință a intenției de arendare. Nu sunt necesare când arendarea s'a făcut unei obștii. sau unui agronom. Art. 27 din lege și 73 regulament.

Singurele considerațiuni cari au determinat disp. din art. 27 Legea agrară, care impun proprietarilor ca, arendarea părților de moșie neexpropriate, să o facă pe minimum 7 ani și de preferință la agronomi, sau obștii sătești, au fost considerațiuni de ordin general, social și economic, iar nu intenția legiuitorului de a se preocupă de interesul proprietarului, prin aranjarea unei licitațiuni între aceste două categorii de arendași privilegiați, pentru ca proprietarul să obțină o arendă cât mai mare.

Nefiind vorba de o licitație între aceștia, dreptul de preferință acordat proprietarilor prin acest text de lege, nu poate fi exercitat decât față de particularii căroro proprietarul ar vrea să le arendeze moșia.

Formalitățile prevăzute de art. 73 regulament în aceste cazuri au de scop numai de a încunoștința pe arendași privilegiați de intenția proprietarului de a arenda moșia, pentru ca și dânsii să-și poată exercita dreptul lor de preferință; — odată însă ce acest scop a fost atins prin arendarea făcută de proprietar, de bună voie, la o obște, sau un agronom titrat, lipsa acestor publicațiuni, sau facerea lor neregulată, nu atrage nulitatea contractului.

Curtea.

Ascultând raportul făcut în cauză de d-l Cons. S. Tipei, pe d-nii av. L. Rosetti, pentru recurent, pe d-l av. I. Leatris pentru intimați, pe d-l procuror general I. N. Stambulescu în concluziune și

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

„Violarea art. 27 din legea agrară pentru vechiul Regat și greșita aplicare a art. 73 din regulamentul ei.

„Curtea constată în fapt că def. Amalia Lupașcu, în calitate de uzufructuară, arendase moșia Tatomiștii lui Temistocle Bastachi, agronom titrat, pe termen de 7 ani, întocmai în litera și spiritul art. 27 din legea agrară, care cere ca moșiile rămase după expropriere să fie arendate de preferință obștilor sau agronomilor.

„Totuși Curtea de apel declară nul acest contract de arendare pentru motivul că ofertele pe care Amalia Lupașcu le făcuse anterior prin primăria respectivă și consilieratul agricol, nu se potriveau întocmai cu condițiunile în care contractase ulterior P. Bastaky.

„Iar în drept, Curtea de Chișinău argumentează contrar deciziunii de trimitere Nr. 2647 din 1925 a Inaltei Curți de Casație s. I. că formalitățile prevăzute de art. 73 din regulamentul legii agrare, trebuiesc aplicate chiar în cazul când proprietarul se adresează direct unui agronom sau unei obștii, fără să se pună chestiunea preferinței acestora înaintea arendașilor ordinari netitrați și neprotejați de legea de interes public, care este legea agrară;

„Eroarea de drept a Curții de fond este evidentă.

„În adevăr art. 27 din legea agrară conține două idei :

prima, este voința legiuitorului ca pământul rămas după expropriere să nu fie cultivat decât de țărani, sau de specialiști în agricultură; a doua idee este că, în cazul când țărani sau agronomi nu ar oferi proprietarului o arendă egală cu aceea pe care un particular ar accepta-o în acest caz, proprietarul este liber a arenda particularului.

„Or, regulamentul, prin art. 73 se ocupă de cazul al doilea și reglementează procedura de urmat pentru validitatea contractelor de arendare consimțite către particularii cari nu sunt nici obștii, nici agronomi.

„Nu numai spiritul evident al regulamentului dar chiar textul și litera lui sunt clare și hotărâtoare; numai acel proprietari sunt scutiți de obligațiunea de a arenda la obștii și agronomi, cari vor îndeplini formalitățile prevăzute de art. 73.

„Așa dar, publicitatea de care vorbește regulamentul are tocmai de scop de a împiedica fraudă la lege și de a favoriza obștii și pe agronomii titrați înaintea unor arendași nespecialiști.

„Astfel fiind, afirmațiunea solemnă a Curții de Apel că dânsa trebuie să anuleze chiar contractul de arendare a agronomului titrat, din cauză că nu a fost precedat de o ofertă regulată, are la bază o profundă eroare de drept și o falsă aplicare a regulamentului la raporturile de drept cu totul străine, ba chiar diametral opuse celor avute în vedere de dispozițiunile regulamentare.

„Scopul regulamentului este anularea contractelor de arendare ale particularilor, dacă ele n'au fost aduse în prealabil la cunoștința celor favorizați de legea agrară, iar Curtea de Apel anulează contractul agronomului privilegiat de legiuitor, pentru motivul că acest agronom trebuie tratat ca și particularul în contra căruia s'a creat art. 73. Astfel cum aplică Curtea de fond și cum interpretează regulamentul, este a adăuga la litera și spiritul legii.

„În fine, soluțiunea Curții de Apel ar duce la rezultatul bizar că proprietarul să poată schimba pe arendași fără ca ordinea publică să fie interesată la aceasta și fără ca acest proprietar să fi dedus în judecată vre-o cauză de anulare derivând din dreptul privat.

Considerând că, prin unicul motiv de casare recurentul se plânge că Curtea de fond a violat art. 27 din legea agrară și a interpretat greșit disp. art. 73 din regulamentul ei, când a decis că nu putea să arendeze moșia intimaților, — cu toate că este agronom titrat — decât cu respectarea dispozițiunilor citatelor texte, deși ele nu-și pot avea aplicarea decât în ipoteza când proprietarul are intențiunea de a-și arenda moșia la un particular.

Considerând că legiuitorul agrar urmărind satisfacerea cât mai largă a necesității de pământ simțită de săteni sau asigurarea unei producțiuni cât mai intense, a restrâns dreptul proprietarilor expropriați de a-și alege liberi pe arendașii lor impunându-le prin art. 27 ca arendarea părții de moșie neexpropriată s'o facă pe un termen minimum de 7 ani și de preferință la obștii sătești sau agronomi de profesiune.

Considerând că singurele considerațiuni cari au determinat această dispozițiune au fost considerațiuni de ordin general, social și economic și aceasta rezultă clar din redacțiunea art. 27, care nu lasă să se întrevadă cătuși de puțin intențiunea legiuitorului de a se preocupă — după cum pretind intimații — de interesul particular al proprietarului căruia ar fi voit, prin organizarea unei licitațiuni între cele două categorii de arendași privilegiați, să-i asigure posibilitatea obținerii unei arende cât mai avantajoase;

Că, în adevăr, dacă aceasta ar fi fost scopul legii, textul suscitât ar fi trebuit să prevadă că arendarea se va face aceluia dintre concurenți, care va da pre-

țul de arendă cel mai mare, minim — așa cum dispune — că obștiile sau agronomii vor fi preferați la preț și condițiuni egale, ceiace exclude ideia oricărei concurențe între ei.

Considerând că întrucât nu poate fi deci vorba de o licitațiune și întrucât legea nu stabilește nici o preferință specială în favoarea obștiilor sătești sau agronomilor de profesiune, nici față de ceilalți — e evident că dreptul de preferință ce li s'a acordat în mod egal prin art. 27 ei nu pot să și-l exercite decât față de particulari, cărora proprietarul ar voi să le arendeze moșia sa.

Că, aceasta rezultă și din disp. art. 32 din lege care recunoscând statului dreptul de preemțiune cu acelaș preț și în condițiuni egale la cumpărarea cancelor moșiilor expropriate și a moșiilor întregi dela 50 hectare în sus, indică clar, că ceea ce a preocupat pe legiuitor a fost în interesul proprietarului ei realizarea scopului social și economic ce și-a propus de a face ca pământul să intre în folosința sătenilor sau a agronomilor, cu excluderea la preț și condițiuni egale, a particularilor cu cari proprietarul ar fi voit să contracteze.

Considerând că în dezvoltarea art. 27 din lege agrară, art. 73 din regulamentul ei prevede — sub sancțiunea nulității contractului de arendare — o serie de publicațiuni și formalități care însă nefiind prescrise decât pentru realizarea scopului mai sus arătat și a nume pentru ca arendașii privilegiați să fie încunoscți de intențiunea proprietarului de a și arenda moșia unui particular și astfel să fie puși în măsură să și exercite față de acesta dreptul de preferință ce li s'a recunoscut de lege, odată ce acest scop a fost atins prin arendarea, pe care de bună voie proprietarul a făcut-o unei obștii sau unui agronom, este indiscutabil — din moment ce între ei nu este stabilită vreă preferință — că în această ipoteză îndeplinirea ziselor obligațiuni și formalități devine inutilă și ca atare contractul ce s'ar fi făcut fără respectarea lor, nu poate fi lovit de nulitatea înscrisă în partea finală a art. 73 sus citat.

Considerând că, în speță, deși în adevăr autoarea intimatilor — Amalia Lupascu — a arătat în publicațiile făcute conform art. 73 alte condițiuni decât aceea în care a arendat moșia sa recurentului, întrucât însă acesta fiind agronom de profesiune, arendarea i-se puteă face direct de proprietară fără îndeplinirea vreunei formalități, eroarea strecurată în zisele publicațiuni, făcute în afară de orice obligațiune legală, nu poate avea nici o influență asupra validității contractului de arendare și, ca atare, instanța de fond pronunțând pentru acest motiv nulitatea lui, a violat disp. art. 27 din legea agrară și a aplicat greșit disp. art. 73 din regulamentul acelei legi.

Că așa fiind, motivul de casare fiind fondat, recursul urmează a se admite, iar în fond, conform art. 53 din legea de organizare a acestei Inalte Curți, — afacea nereclamând noui constatări de fapt — pentru aceleași considerațiuni să se respingă și acțiunea întentată contra recurentului de Amalia Lupascu, reprezentată prin intimati, pentru anularea contractului de arendare intervenit între ei cu privire la moșia Tatomirești.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, etc.

INALTA CURTE DE CAS. și JUSTIȚIE s. III

Audiența dela 30 Iunie 1926

Președinția d lui CORNELIU BOTEZ, Consilier
Căpitan Petrache Nicolau cu Cassa Generală de pensuni
Decizia No. 677

Pensiuni militare. Ofițer care a luat parte la război. Calculul pensiunii pentru vechimea de servicii. Aplicațiune. Art. 83 al. II legea generală de pensuni din 15 Aprilie 1925 și art. 12 legea din 1920.

In conformitate cu disp. art. 83 al. II din noua lege a pensiunilor, combinat cu art. 12 legea din 1920, pensiunea pentru vechime de serviciu a unui ofițer, care a luat parte la război, se va fixa socotindu-se atât solda propriu zisă, cât și indemnitatea de activitate, luându-se pentru ambele, mijlocia celor doi din urmă ani de serviciu.

Curtea,

Ascultând cetirea raportului făcut în cauză de d-l cons. C. Hamangiu, pe recurent în dezvoltarea motivului de casare, pe d-l av. C. C. Stoicescu în combateri și

Deliberând

Asupra motivului II de casare :

„Violarea art. 12 al. III și lit. g. din legea pensiilor din 1920 modificată în 1921.

„Comisiunea Centrală de pensuni din București violează și calcă și legea pensiilor din 1920, modificată în 1921 art. 12 al. III și al. de sub lit. g. pe care zice că mi-o aplică, dar deși am eșit din armată căpitan cu gradații și cu 36 ani de serviciu, mi-a făcut pensia la suma de lei 857 în loc de 976, solde care erau stabilite prin lege pentru un căpitan cu gradații și fără să-mi adauge indemnitatea de activitate la care am dreptul, chiar după legea din 1920—1921 art. 12 lit. g. și diferite jurisprudente date de Inalta Curte de Casație în cursul anului 1925, adică lei 976 plus 2.200.

Având în vedere că prin deciziunea supusă recursului Comisiunea Centrală de pensuni a acordat recurentului Petrache Nicolau, prin rectificarea pensiunii, ca ofițer participant la război, 857 lei lunar, adică solda propriu zisă a gradului de căpitan dela 1919 fără indemnitate de activitate.

Considerând că în conformitate cu art. 83 al. II din noua lege a pensiilor combinat cu art. 12 din legea dela 1920 pensiunea pentru vechimea de serviciu a unui ofițer, care a luat parte la război, se va fixa socotindu-se atât solda propriu zisă cât și indemnitatea de activitate, luându-se pentru ambele mijlocia celor doi din urmă ani de serviciu.

Că, în speță Comisiunea de pensuni calculând pensiunea recurentului numai asupra soldei propriu zise fără a adauga și indemnitatea de activitate, ambele având a fi calculate pe mijlocia sumelor primite în cei din urmă doi ani de serviciu, prin acest mod de a judeca a violat citatele texte de lege și deci pentru acest motiv, care este întemeiat, fără a mai discuta primul motiv ca fără interes recursul urmează a fi admis.

Pentru aceste motive, Curtea, admite recursul, etc.

NOTA. Publicând deciziunea precitată credem necesare următoarele explicațiuni:

Sub regimul legilor de pensuni anterioare legii generale de pensuni din 15 Aprilie 1925, instanțele de judecată în materie de pensuni erau comisiunea

de pensiuri de pe lângă Ministerul de finanțe și Curțile de apel, ca instanțe de fond, și Inalta Curte de Casație ca instanță de drept.

Legea din 1925 a înlocuit comisiunea de pensiuni prin comisiuni regionale de pensiuni, ca prime instanțe, câte una de fiecare circumscripție de Curte de apel, iar în locul Curților de apel a înființat, ca instanță de apel, o comisiune centrală de pensiuni, pe lângă Casa generală de pensiuni, în care, din cauza diurnei, — una din plăgile care turbură bunul mers al serviciilor publice, fiindcă nici o ieșire din făgaș nu se mai poate fără ea — trei din membri (comisiunea se compune din cinci) sunt aceleași persoane cari au judecat în toata comisiune de pe lângă ministerul de finanțe care sub vechea lege forma prima instanță în materie.

Pentru ce spun acestea aici? Pentru că chestiunea interpretării art. 12 din legea dela 2 Septembrie 1920, cu modificările ce i s'au adus prin legea din 19 Iulie 1921, care regulamentează pensionarea pentru vechime de serviciu a ofițerilor cari au luat parte la războiul de întregire, a venit înaintea Curții supreme cu mult înainte de data punerii în aplicare a legii din 1925, adică atunci când ea fusese judecata de vechile instanțe de fond și Inalta Curte a statuat în sensul hotărât prin deciziunea de mai sus. (A se consulta Cas. III, 1599 din 24 Sept. 1924, în *Jurisprudența Generală* Nr. 37 din 924, sp. 2136, pag. 1174; Cas. III, 859 din 1 Mai 1925 în *Jurisprudența Generală* Nr. 40 din 925, sp. 2200, pag. 1268).

În procesele cari la 1 Oct. 1925, data punerii în aplicare a noii legi, erau pendinte și s'au rezolvit de Curtea supremă după această dată, cum era firesc, ea și-a menținut jurisprudența. (A se consulta Cas. III, 1668 din 9 Decembrie 1925, în *Jurisprudența Generală* Nr. 5 din 926, sp. 232, pag. 149 și în *Curierul Judiciar* Nr. 16 din 25 Aprilie 1926, însoțită de o notă; Cas. III, 588 din 8 Iunie 1926, în *Jurisprudența Generală* Nr. 34 din 28 Oct. 1926, sp. 1611, pag. 1079).

Ce se mai întâmplă? Noua lege din 1925, prin art. 83, menține neștirbite dispozițiunile art. 12 din legea dela 2 Sept. 1920 pentru ofițeri cari au luat parte la războiul de întregire dar cari vor fi pensionați sub noua lege.

Când vine chestiunea în apel înaintea Comisiunii Centrale, prevăzută ca atare de noua lege, aceasta, în loc să se conformeze jurisprudenței constante a Inaltei Curți, fiind, cum s'a spus mai sus, compusă în majoritate din aceleași persoane cari au judecat în nenumărate cazuri chestiunea ca primă instanță sub vechea lege, n'au ținut seamă de jurisprudența Curții supreme, ceea ce face ca fiecare modest fost slujitor al Statului să se străgănească pe calea recursului pentru a i se perfectă dreptul. Între timp, poate vreunul n'are cu ce mijloace să lupte mai departe și iată res judicata și gata câștigul Casei. Dar

ceea ce este de mirat este faptul că magistratul de la Inalta Curte care prezidează Comisiunea centrală n'a putut reuși să desanchiloseze lucrul. Drep-tul, domnilor, este ceva care nu poate fi priceput de oricine!

PAULUS

CURTEA DE APPEL CONSTANȚA

Audiența dela 9 Iulie 1926

Președinția d-lui C. I. NACIAN, Consilier

Stoian I. Covacef cu Anca Ruseva

Deciziunea Comercială No. 33

Apel. Apelant necitat la prima instanță. Formularea și comunicarea acțiunilor cambiale sub noua lege a accelerării judecăților. Excepție privitoare la neregularitatea acțiunii ridicată în apel. Admitere. Art. 4 și 53 din legea accelerării și art. 349 c. com.

Acțiunile cambiale se formulează și comunică sub noua lege a accelerării judecăților în conformitate cu dispozițiunile ei cari au înlocuit regulele de drept comun, observându-se, bineînțeles, și dispozițiunile art. 349 c. com. în ceea ce privește termenile și căile de atac, precum și excepțiunile ce pot fi invocate.

Așa fiind, acțiunea introdusă sub imperiul legii de accelerare fără însă a se îndeplini cerințele art. 4 din această lege este neregulat făcută și apelantul, care n'a fost citat la prima instanță, poate invoca în mod util în apel excepția de neregularitate a unei asemenea acțiuni.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Stoian Ivan Covacef cu domiciliul în Bazargic str. Regele Carol 16, contra sentinței comerciale Nr. 104 din 5 Noembrie 1925 a Tribunalului Caliacra, prin care a fost obligat în mod solidar cu Hristu Ivan Covacef să plătească reclamantei Anca Ruseva, intimată în apel, suma de lei una sută mii pe temeiul unei cambii.

Având în vedere că apelantul Stoian Ivan Covacef care a lipsit la prima instanță, unde nu a fost citat, cere să se respingă acțiunea ca nefiind introdusă conform art. 53 din legea pentru accelerarea judecăților din 19 Mai 1925.

Că la această susținere a apelantului, se obiectează de intimată, că legea accelerării nu ar fi aplicabilă acțiunilor cambiale, cari se judecă după o procedură specială, cu căi de atac deosebite de dreptul comun.

Având în vedere însă că legea accelerării judecăților din 19 Mai 1925 prin art. 53 arată că ea formează procedura unificată de drept comun, în materie civilă și comercială de natură contencioasă, înaintea Tribunalului ca primă instanță și ca instanță de apel și de recurs, precum și înaintea Curților de apel.

Că ea nu se aplică materiilor pentru cari prin legi s'a instituit o procedură specială, de cât în măsura în care și sub regimul procedurilor anterioare acestei legi se complectau prin dispozițiunile dreptului comun.

Că de aci rezultă că noua lege nu a adus nici o atingere dispozițiunilor procedurale cu caracter special, ori unde s'ar găsi acele dispozițiuni și care rămân în vigoare, ele urmând însă a fi complectate cu dispozițiunile procedurale din legea nouă.

Că întru cât în codul de comerț nu există în materie cambială nici o dispozițiune specială cu privire la forma și modul cum trebuie formulate, introduse și comunicate acțiunile cambiale, cari până aci se formulau și se comunicau după procedura dreptului comun, urmează că sub imperiul noii legi acțiunile cambiale se vor formula și comunica în conformitate cu dispozițiunile ei, cari au înlocuit regulele din dreptul comun, observându-se bineînțeles și dispozițiunile din art. 349 Cod. Comercial, în ce privește termenile și căile de atac, precum și excepțiunile ce pot fi invocate.

Având în vedere că în speță acțiunea a fost introdusă sub imperiul noii legi, fără însă a se îndeplini cerințele art. 4 din această lege, așa că acțiunea urmează să fie respinsă ca neregulată făcută.

Având în vedere că întrucât se constată că apelantul Stoian Iyan Covacef nu a fost citat la prima instanță, de oarece citația a fost lipită la un alt imobil, cu nr. 18, din strada Regele Carol, iar nu la imobilul cu nr. 16 unde domiciliază apelantul, precum se arată prin chiar cererea introductivă de instanță, urmează că apelantul care să înfățișeze pentru prima oară astăzi poate invoca în mod util excepția privitoare la neregularitatea acțiunii.

Pentru aceste motive redactate de d-l consilier Remus C. Benișache, Curtea admite apelul etc.

(ss) C. I. Nacian, R. C. Benișache, Ioan Oprescu.

Grefier (ss) G. C. Săvulescu

NOTA. — Soluțiunea dată de Curtea de apel din Constanța prin deciziunea de mai sus, este conformă literei și spiritului legii de accelerare.

Principiul pus în art. 53 din această lege a dat naștere în sânul comisiunilor cari au secundat pe mult regretatul ministru Mărzescu, la cele mai grele discuțiuni.

Era vorba — cum s'a spus de atâtea ori în parlament — de concentrarea în 70 de articole a unei proceduri unificate, aplicabile deci în toată țara, unde erau și rămâneau în vigoare patru proceduri cari însumau cam 4000 de articole. De aceea toată grija eră ca între cele 70 de articole din noua procedură unificată și cele 4.000 de articole ale celorlalte patru proceduri, să nu se ivească astfel de ciocniri, încât noua procedură să devină imposibil de aplicat.

Firește că nu se poate pretinde cum că formula dată articolului 53 este perfectă și că grație acestei perfecțiuni, dificultățile sunt înlăturate; în ce privește însă materia cambială cred că redacția art. 53 nu mai lasă nici o îndoială că procedura accelerată se aplică.

În adevăr, să presupunem că n'ar exista procedura accelerată — legea din 19 Mai 1925 — și să ne întrebăm: Cum se intentă o acțiune cambială?

La această chestiune codul comercial nu răspunde și nerăspunzând, suntem nevoiți să aplicăm dreptul comun, adică codul de procedură civilă în vigoare în fiecare din cele patru părți ale țării (în vechiul regat codul din 1865 modificat la 1900, în Ardeal, Bucovina și Basarabia codurile respective).

Cum însă dreptul comun, în ceea ce privește modul intentării acțiunii și al legării instanței între reclamant și pârât, a fost unificat prin procedura accelerată, însemnează că va trebui aplicată procedura accelerată.

Știu că s'au adus critici acestei soluțiuni și una din cele mai stăruitoare a fost că aplicând procedura accelerată în materie cambială, vom realiza tărăgănirea și nu accelerarea judecății.

Găsese critica nefundată, fiindcă din întreaga economie a legii și din lucrările parlamentare rezultă limpede și fără posibilitate de contestare, că în

afară de forma în care trebuie făcută acțiunea cambială și de obligația pârâtului de a face întâmpinare, toate celelalte dispozițiuni din codul comercial, menite să asigure soluționarea rapidă a acțiunii cambiale, sunt menținute.

Și atunci toată zăbava se reduce la faptul că se acordă pârâtului 8 zile — acțiunea cambială fiind prin natura sa urgentă — spre a face întâmpinarea.

În această privință — a judecării acțiunilor urgente — a avut loc în sânul comisiunilor de cari vorbeam mai sus, discuțiunea dacă n'ar fi mai practică ca în afacerile urgente să se suprimă „întâmpinarea”. Părerea care a dominat a fost că chiar în afacerile urgente, sistemul ca părțile să-și arate în scris și de mai înainte armele de luptă, va da rezultate mai bune și va asigura rezolvarea mai grabnică a proceselor.

De altfel toate procedurile cari admit sistemul memoriilor, îl admit atât în afacerile ordinare cât și în cele urgente, cu singura deosebire că în afacerile urgente, termenele sunt reduse (Vezi pr. bucov., ardel. pr. geneveză din 1 Ian. 1921 art. 417 urm. pr. canton. Vaud din 1 Ian. 1912 art. 289 urm. 295, proiect. pr. italiană din 1926 art. 166).

Eu nu contest că pentru acțiunile cambiale ar trebui ca legiuitorul să creeze o procedură cu totul sumară, în care de ex. să fie suprimată chemarea pârâtului în instanță, dar până la crearea acestor proceduri speciale în materie cambială, trebuie aplicat dreptul comun care, cum zic, și cum decide Curtea din Constanța, este procedura accelerată.

EM. DAN,

Avocat

TRIBUNALUL COVURLUI, SECȚIA I

Audiența dela 22 Septembrie 1926

Președinția d-lui G. P. SCHEIANU, Prim-președinte

Contestație la executarea ord. de adjudecare. Somația fiind singurul act care precede predarea lucrului este un adevărat act de executare.

In principiu o parte nesatisfăcută cu o hotărâre judecătorească are deschisă calea de atac indicată de lege, care la ord. de adjudecare este aceea a recursului în casafie, iar întru preîntâmpinarea adjudecării legiuitorul prin disp. art. 525 pr. civ. spre a consolida drepturile celor ce cumpără la licitație publică, a fixat termenul de cel puțin 20 zile înainte de ziua fixată pentru adjudecare pentru facerea opozițiilor, în afară de nulitatea actelor de procedură ce pot fi ridicate oral chiar în ziua vânzării. Aceste texte însă cu astfel de decăderi nu se aplică decât debitorilor regulat citați și încunoștiințați de urmărire și deci în fapt stabilindu-se că contestatoarea nefiind pusă în măsura legală de a avea cunoștința de termenul vânzării, are deschisă pe această cale discuția validității titlului executor.

Procura dată de o femeie măritată — chiar în divorț — fără autorizația soțului său, este nulă dacă n'a fost acoperită ulterior, urmând a împărtași aceiași soartă și obligația femeii rezultată din contractul întemeiat

pe o astfel de procură, mai ales când este vorba de o obligație ipotecară.

Tribunalul,

Asupra contestației făcute de Elena Dumitriu fostă Hanuț, contra executării ordonanței de adjudecare Nr. 4066 din 1926 a Trib. Covurlui.

Având în vedere că din actele din dosar și din concluziunile părților se constată că faptele care au dat naștere acestei contestații sunt următoarele: Contestatoarea Elena Dumitriu, fostă Hanuț, împreună cu sora sa Chiriachița Dumitriu, dau o procură sorei lor Nicoleta Stinghie și soțului acesteia D-tru Stinghie, la 19 Oct. 1923, autentică la Trib. Ilfov, ca să contracteze un împrumut cu ipotecă asupra imobilului lor din Galați, str. Traian 231. Pe baza acestei procuri, Nicoleta Stinghie și D-tru Stinghie personal și ca soț pentru autorizare, precum și ca mandatar al contestatoarei și al Chiriachiței Dumitriu, se împrumută dela d-na Maria Colonel Ganea cu autorizația soțului Colonel Ganea cu suma de lei 300.000, ipotecând imobilul mai sus menționat, prin actul de obligație ipotecară autenticată la Trib. Covurlui sub Nr. 5301 din 1923 și înscrisă sub Nr. 417 din 1923 în registrul de inscripțiuni. Nerăcându-se plata la termen, creditoarea ipotecară, investește obligația ipotecară cu formula executorie sub Nr. 28 din 1925 și scoate imobilul în vânzare prin licitație publică, care se adjudecă definitiv asupra creditoarei urmăritoare cu suma de lei 440.000 lei eliberându-se ordonanța de adjudecare Nr. 4066 din 4 Mai 1926.

Punându-se în executare această ordonanță, investită cu formula executorie sub Nr. 294 din 1923, iar Elenei Hanuț trimițându-i-se prin corpul portăreilor Covurlui somația cu Nr. 4117 din 14 Iulie 1926, de a evacua imobilul din Galați, str. Traian 231, aceasta face prezenta contestație susținând că n'a fost legal citată la toate termenele licitației, astfel că neavând cunoștința de urmărire, n'a putut ridica înainte de adjudecare obiecțiile ce le ridică astăzi și anume: 1) Nulitatea procurii pe baza căreia mandatarii săi s'au împrumutat dela d-na Colonel Ganea și prin consecință nulitatea actului de împrumut și a ordonanței de adjudecare bazată pe o obligație ipotecară nulă. În sprijinul acestei susțineri prezintă certificatul primăriei Galați cu Nr. 3792 din 1923 din care se constată că abia la 6 Oct. 1924 sub Nr. 709 s'a transcris în registrele pentru căsătorii sentința de divorț a Trib. Covurlui S. I, cu Nr. 68 din 28 Sept. 1923, astfel că la data procurii fiind căsătorită, nu putea da procură pentru ipotecarea averii sale parafernale, art. 197 c. civ.; că, deci, ipoteca este nulă și toate actele bazate pe un act nul împărtășesc aceeași soartă.

Având în vedere că intimata în contestație obiectează că nu se mai pot ridica aceste motive de contestație pe această cale, întrucât art. 525 pr. civ. arată că trebuia făcută cu 20 zile înainte de adjudecare; că, în plus trebuia să facă recurs în Casație contra ordonanței de adjudecare, iar nu să vie pe această cale pentru a sfârșim ordonanța definitivă și executorie și că în tot cazul contestatoarea primind numai o somație, nu se știe dacă va fi sau nu executată, deci este prematură această contestație, fiindcă somația nu este un început de executare.

Având în vedere că la aceste obiecțiuni, contestatoarea susține că nefiind legal citată și sub numele său legal, n'a avut cunoștința de termene astfel că nu i se poate aplica disp. art. 525 pr. civ. și având interes de a sfârșim această ordonanță, n'are altă cale decât contestația la executare, iar cât privește somația primită, ea este un început de executare.

Considerând că acestea fiind faptele procesului, chestiunile de drept cari urmează a fi tranșate sunt trei și în ordinea următoare: 1) Este somația un început de executare și prin consecință contestația nu este prematură? 2) Are contestatoarea deschisă calea aceasta de a ataca nulitatea titlului ce formează baza ordonanței de adjudecare? și 3) Este sau nu nul acest titlu în privința contestatoarei și deci îi sunt opozabile actele de urmărire?

În privința prematurității contestației:

Având în vedere că din dispozițiile art. 597 și 599 pr. civ. reiese în mod evident că în procedura specială a predării silite a nemiscătoarelor, somațiunea este singurul act care precede predarea lucrului și isgonirea celui ce se găsește în stăpânirea imobilului; că astfel fiind somațiunea este un adevărat act de executare fiindcă agentul procedează imediat la predarea imobilului încheind cuvenitul proces-verbal.

Rezultă deci că este o deosebire între această somație prevăzută de art. 597 și aceea prevăzută de art. 388 pr. civ. care precede orice început de executare. (Cas. II, 18 Ian. 1913, *Curierul Judiciar* 24 din 913).

De altfel nu există nici o rațiune să aștepti întâi isgonirea din imobil și apoi să faci contestația când primirea somației de evacuare este un act destul de serios spre a lua măsuri de conservarea dreptului periclitat.

Pentru aceste motive, incidentul de prematuritatea contestației se respinge ca nefondat.

În ce privește dreptul contestatoarei de a uza de această cale.

Considerând că, în principiu, o parte nemulțumită cu o hotărâre judecătorească, are deschisă calea de atac indicată de lege de care va trebui să uzeze sub pedeapsa pierderii dreptului; că în speță, în contra ordonanțelor de adjudecare, orice persoană interesată are deschisă calea recursului în casație în termenul și după formele prevăzute de art. 559 pr. civ.; iar înainte de adjudecare legiuitorul prin disp. art. 525 pr. civ. spre a consolida drepturile celor ce cumpără la licitație publică a dispozat că ori ce opoziții ce se fac în contra unei urmăririi de nemiscătoare, fie din partea datornicului, creditorilor sau celor d'al treilea se vor face cu cel puțin 20 de zile înainte de ziua fixată pentru adjudecare iar în ce privește nulitățile actelor de procedură ele se pot ridica chiar în ziua vândării și fără a fi făcute prin cerere în scris.

Considerând însă că aceste texte cu astfel de decăderi nu se aplică de cât debitorilor regulat citați și încunoștiințați de urmărire sau celor d'al treilea cari au putut afla de existența urmăririi, fiindcă ar fi fost nedrept legiuitorul să sancționeze prin decăderi pe cei ce în mod legal n'au putut lua cunoștința de urmărire și astfel de a putea ridica în termenele prevăzute de art. 525, nulitățile de urmărire sau să conteste validitatea titlurilor creditorului urmăritor. De aceea, legiuitorul consecinte cu el însuși, în art. 735, 736 și 737 pr. civ. reglementează materia nulităților adică acelor dispoziții ale legii care constituie sancțiunea procedurii, ea însăși sancțiunea dreptului fundamental și hotărăște că partea care în curgerea unei judecăți sfârșite prin hotărâre definitivă, dacă n'a avut puțința de a se folosi de o nulitate, o va putea cere, dacă nu s'a acoperit, pe cale de contestație, dovedind și vătămarea ce-i pricinuește actul a cărui nulitate o cere iar dacă nu a cunoscut executarea hotărârei sau actul care a închis judecata, atunci va putea cere nulitatea actelor cari i-l vatămă și prin deosebită judecată, bine înțeles în termenul de 5 ani prevăzuți de art. 568 pr. civ.

Având în vedere că aplicând aceste principii de drept la faptele procesului, constatăm următoarele: Contestatoarea la data de 19 Oct. 1923 când a dat procura soților Stinghie, era măritată și'n curs de divorț, deci n'a avut autorizația soțului său și nici în procură n'a autorizat pe mandatari a face alegeri de domiciliu pentru executarea actului de ipotecă, art. 97 c. civ. prin consecință, alegerea de domiciliu, nu-i poate fi opozabilă cu atât mai mult cu cât din actele prezentate și atașate la dosar și necontestate se vede că dânsa a fost în spital la București și restul timpului la un frate al său în București, astfel că nelocuind în Galați, nu a putut afla de urmărire. Că, deosebit de aceasta, ea fiind măritată trebuia citat în instanță și soțul său pentru autorizare iar după data de 6 Oct. 1924 data transcrierii sentinței de divorț urma să fie citată sub numele de Elena Dumitriu, și la domiciliul său real, de oarece printre efectele transcrierii sentinței de divorț în registre publice, este și acesta că femeia își recapătă vechiul său nume, acel al părinților. Că, întru cât, Afisul Nr. 7262 din 21 Decembrie 1925, pe baza căruia a avut loc licitația în

ziua de 19 Ianuarie 1926, a fost înmănat d-nei Chiriachiței Dumitriu, pe numele de Elena Hanuț, când numele său veritabil era Elena Dumitriu și nici cel puțin n'a fost dat mandatelor stinghie, evident că procedura n'a fost regulat îndeplinită, astfel că contestatoarea ne-având cunoștință de termen, nu s'a putut prezenta spre a susține nulitatea urmăririi sau nulitatea procedurii, ori, astăzi această executare îi pricinuiește o adevărată vătămare, în exercițiul dreptului său de proprietate asupra imobilului din care e somată să iasă, astfel că are tot interesul să sfârșe executarea prin anularea actului de procedură sub care a fost citată și care act nu i-a dat posibilitate de a-și susține drepturile sale în fond;

Că astfel fiind, contestația este admisibilă în principiu și contestatoarea poate deci discuta pe această cale validitatea actului executoriu.

Asupra validității titlului executoriu evident numai în ce privește pe contestatoare.

Având în vedere că procura autenticată de Trib. Ilfov, secția notariat sub Nr. 247936923 prin care Elena Hanutz, azi Elena Dumitriu, dă depline puteri soților Stinghie să contracteze un împrumut de bani ce va crede de cuviință ipotecând imobilul din Galați Str. Traian Nr. 231 și pe baza căreia s'a și contractat obligația ipotecară către Maria Colonel Ganea cu autorizația soțului Colonel Ganea autenticată de Trib. Covurlui sub Nr. 5301-923 și înscrisă sub No. 417-923, este făcută fără autorizația soțului său Hanutz, deci ea este nulă conform art. 199 c. civ. dintr'un îndoiit punct de vedere: 1) că nu are autorizația soțului conf. art. 199 c. civ. și 2) că nu este specială neindicând suma cu care să se împrumute. În adevăr, după art. 199 c. civ., femeia chiar pentru parafernă, nu o poate ipoteca fără concursul bărbatului la facerea actului, sau prin deosebit consimțământ înscris, iar după art. 207 c. civ. femeia fie în timpul căsătoriei, fie după desfacerea căsătoriei, ca în speța, poate cere anularea tocmeilor făcute fără autorizație.

Ca, întrucât, în speța, din actele prezentate, dovedindu-se că contestatoarea era căsătorită, la data procurii și la data contractării împrumutului, aceste acte făcute fără autorizația soțului ei, sunt nule, conform art. 207 c. civ. indiferent dacă Maria Colonel Ganea a știut sau nu acest lucru, întrucât cel ce a contractat cu un incapabil, nu are de cât să-și impute lui, că nu a cercetat la timp condițiunea juridică a femeii cu care a contractat, atară de cazul când incapabilul întrebuințează manopere frauduloase spre a îndreptăți pe cealaltă parte să creadă ca contractează cu o persoană capabilă, ceia ce în speța a susținut sau dovedit că s'a întrebuințat astfel de manopere.

Că, această autorizație, cum spune Curtea de apel Galați prin decizia No. 167-921 publicată în Pand. Române 1922 II, este cerută atât ca un omagiu adus puterii maritale cât și ca act de tutelă și protecțiune ce soțul trebuie să exercite asupra soției; că în atingerea acestui scop autorizația maritală trebuie să determine toate condițiile și elementele esențiale ale împrumutului, deci să specifice suma cu care se împrumută, determinând chiar persoana cumpărătorului, căci numai astfel bărbatul poate aprecia oportunitatea și salvagardarea interesului ce rezultă pentru soție din efectuarea actului, decizia confirmată de Casație prin decizia No. 593 din 4 Iunie 1923.

Considerând că, obligația ipotecară sus enunțată, fiind nulă pe baza art. 199 și 207 c. civ., urmează că ordonanța de adjudecare obținută pe baza acestei ipoteci, să-i împărțesească soarta și să nu-i fie opozabilă contestatoarei.

Că astfel fiind nici urmărirea făcută pe baza acestei ordonanțe definitive nu poate fi continuată contra contestatoarei și prin consecință contestația devine admisibilă și în fond, iar actele de urmărire trebuiesc anulate ca fiind bazate pe un titlu executoriu care este obținut la rândul său pe baza unui act nul și neopozabil contestatoarei.

Pentru aceste motive redactate de d-l Prim Președinte, Trib. admite contestația făcută de Elena Dumitriu foastă Hanuț.

(ss) G. P. Scheianu.

NOTA. — Principiul stabilit este că în materie de executare silită contestațiunile nu se pot face decât un momentul începerii executării și până la săvârșirea celui din urma act al acestuia. Interesant este deci de știut când executarea a început, sau dacă a luat sfârșit spre a se deduce dacă contestația este făcută în termen, adică dacă nu este prematură sau tardivă.

În principiu s'a decis ca somația nu poate fi considerată ca un act de executare, ci numai ca o măsură prevestitoare către debitor despre executarea ce urmează să aibă loc, căci potrivit principiului procedural, nici un titlu executor nu se poate executa dacă nu a fost încunoscînt datornicului odată cu somația sau comandamentul. (Trib. Notariat Ilfov 237 din 1923, *Jurispr. Generală* 1924 sp. 630). Cu toate acestea în materia cu totul specială a predării silită a lucrurilor mișcătoare sau nemiscătoare somația fiind singurul act ce precede luarea lucrului din stăpânirea debitorului și predarea lui în primirea creditorului, ea trebuie să fie considerată ca un adevărat început de executare, căci după această formalitate agentul executor procedează îndată la predarea bunului, constatând săvârșirea operațiunii într'un proces verbal și făcând mențiune potrivit art. 599 pr. civ. despre împotrivirea posesorului, când ea a avut loc. (Trib. Drohoi 80 din 1923 *Jurisprudența Generală* sp. 970 din 1923). De unde rezultă, cum cu drept cuvânt se arată și în sentința de mai sus, deosebire între caracterul somației prevăzute de art. 597 și acela prevăzută de art. 388 pr. civ., care precede ori și ce executare, chestiune în care s'a pronunțat, după cum se și arată, și înalta Curte încă din 1913 (*Curierul Judiciar* 24 din 1913).

Stabilindu-se în fapt pe calea contestațiunii că debitoarea a fost greșit citată la termenul vânzării și că deci n'a fost legal încunoscîntă de acest termen, mai ales că ea dovedește că în acest interval lipsind din localitate, n'a fost în măsură să ia cunoștință de el nici măcar din afișe, deși în principiu este necontestat că în această materie calea indicată pentru atacarea unei ordonanțe de adjudecare este numai recursul în Casație, totuși ca o complectare a acestei dispozițiuni, se reglementează materia nulităților ce pune în posibilitate partea ce nu a avut puțința de a se folosi de o nulitate în cursul judecăței s'o poată ridica — dacă nu s'a acoperit — pe această cale deși judecata este închisă printr'o hotărâre definitivă. Această interpretare atât de juridică este de altfel și în perfectă armonie cu echitatea și bunul simț, căci cum s'ar putea ridica dreptul apărării cuivă ce nu a fost pus în cunoștință despre termenul judecăței ce are loc în primă și ultimă instanță și cu efecte atât de importante. Cu această ocaziune trebuie să facem remarcă logicei înțelepte depusă în admirabila motivare a acestei hotărâri ce devine cu atât mai importantă cu cât evidențiază principii atât de comentate.

Procura — ca ori și ce act — dată de o femeie maritală fără autorizația soțului ei, chiar în timpul divorțului când ea este încă tot sub puterea maritală și în stare de incapacitate, este lovită de nulitate față de imperioasa disp. din art. 199 c. c. și ca o consecință a acestei nulități, este și nulitatea obligațiunii derivând din convențiunea încheiată în asemenea condițiuni, nulitatea putând fi ridicată de însuși incapabilul potrivit art. 207 c. c., căci datoria contractantului eră de a fi diligent și de a se asigura despre capacitatea celui ce se obligă (Alexandresco I 790, Laurent, III 160 și XVIII 547, Baudry et Fourcade II 2380, Huc. 276, Aubry et Rau V 472, Mourlon 818).

A L. V.